

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 60 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, november 23.

Mal számunk főbb közleményei:

- A részletes vita.
- Megyebizottsági választások Aradmegyében.
- Polónyi konspirál.
- Eltűnt szingizgató.
- A győztesek.
- Ahol a vértanúk csontjait keresik.
- Vidám élet a kisjenői kastélyban.
- Eltették Tolstojt.
- A becsületes ezredes.
- Apróságok Tolstoj életéből.

Béke a vármegyében.

Arad, november 22.

A választások esztendejét éljük. Kora tavasztól késő őszig nem fogunk ki a korteskedésből, a harci zajból. A képviselő-választások izgalma után a törvényhatósági szavazások kerültek sorra; vasárnap a városban, ma pedig Aradvármegyében. Es még el se pihent ez az izgalom, a kereskedőket és iparosokat újra az urnák elé fogják hívni a kamarai választások.

A megyebizottsági választások napja ma váratlanul, meglepően csöndes volt. Olyan hangok hallatszottak, nemzetiségi oldalról, de máshonnan is, hogy „az a keserűség, amelyet a képviselő-választások idején a lelkekbe fojtottak, fékezhetetlen erővel fog kitörni és szerez elégtételt a juniusi letportatásért.” — S ez a keserűség sehol se tombolt s a választásokon, amennyire az eddigi eredményeket ismerjük, tulnyomóan a vármegye hivatalos listája győzött. Nem ütköztek össze, csak a szavazó-

cédulák s azok is meglehetősen lanyha erővel. A román nemzetiségi párt szintén kapott mandátumokat, ami tehát cáfolata minden olyan szándéknak, mintha ellenük irtó háboru készült volna.

A megyebizottsági tagválasztásoknak ez a higgadt lefolyása és ez az eredménye első sorban azzal a rokonszenvvel és bizalommal indokolható, mely Urbán Iván főispán személyét a vármegye minden pártja részéről körülveszi. Az a népszerűség, amelyet Urbán Iván első főispánsága idején szerzett s amely ünneplve kísérte őt, amikor távozott, most, amióta a kötelesség hívó szavának engedve, újra a főispáni székhelyen ül, csodálatosan megszilárdult és benső szeretetté nemesült. Urbán Iván kezében a főispáni tisztesség nem jelent hatalmat, nem jelent ragyogást, hiszen szinte kerül minden alkalmat, a melyben ováció érhetné; az ő főispáni működése egy minden gondolatában férfias, nobilesan tárgyilagos, ideálisan komoly és megfontoltan, bölcsen energikus embernek cselekvése. A vármegye is átérzi, hogy Urbán Iván, a mikor újra átvette a főispáni hivatalt, nem a maga kedvéért cselekedett, nem magának keresett hatáskört és szereplést, hanem városa és vármegyéje részére akart békét és hasznot biztosítani.

Mindakettőt megszerezte, s az egyik tulajdonképpen a másikat is jelenti. A mai megyebizottsági tagválasztások lefolyása eleven bizonyosságát,

élénk illusztrációját adta a vármegye helyreállott békéjének. Oly főispán alatt, a ki minden párttal szemben egyforma mértékkel ítél, s a kit a nemzetiségiéknél is a törvény által kijelölt határokon belül szintén a méltányosság elve irányít, elülnek a pártszenvedelmek, élüket vesztik a személyi harcok. Szinte azt lehetne mondani: a hol a főispán olyan komolyan, egyformán mérő szigorúsággal és semminő érdek által nem feszélyeztetve gyakorolja az ellenőrzést, mint Urbán Iván, fölöslegessé válik az ellenzék. Ez természetesen ellentétben áll az autonómiával, a mely a törvényhatóság kezében van, s a melyről az nem mondhat le; de az objektív, minden oldalról tisztelt főispán mellett az autonómia minden villongás, egyenetlenség nélkül érvényesülhet; a főispán, mint az államhatalom képviselője és a törvényhatóság, mint az autonómia megtestesülése, nem egymással szemben álló, hanem békén és hasznosan együttműködő faktorok.

Nem kell féltetni a vármegye törvényhatóságát az egyoldalúságtól a miatt, hogy az ugynevezett hivatalos lista, tehát a vármegye közigazgatásának pártja, oly nagy győzelmet aratott. A nagy többség csak akkor veszélyes, ha önző és erkölcsstelen célokra akarják kibasználni; ha egyéb vágya nincs, minthogy többség legyen. Urbán Iván személye ez ellen is garancia. A minthogy a maga állását sohase használja fel arra, hogy

A csipkefátyol.

Írta: Herczeg Ferenc.

Simics ur olyan mogorván lapult meg a boltja homályában, mint a beteg orángután. Ha holnap reggelig nem fizet legalább háromezer koronát, akkor az ügyvéd basszukatja a boltját. Háromezer koronát? Ebbe bele lehet bolondulni.

Az egyik segéd, Enyedi, az ajtó mellett kelmémintákat és csipkefátyolokat mutatott az igazgatónénak. Az asszony azonban nem vett csak egy pár fehér keztyűt, a mai kultur-bálra. Miután megfizette, kecsesen és laereszkedően bölintott a segédek felé. Vékony, barna asszony volt, az ember leánynak is nézhetne volna, bár biztosan tul volt már a harmincon.

És ekkor egyszerre elöptant Simics ur a bolt homályából. Az arca egészen fehér volt az izgalomtól, a belápitott orra erősen szuszogott a szürke bajuszába.

— Tessék rögtön elbádni, a mi a muffban van! — mondta fenyegetve.

Az igazgatóné ijásten megbátrált előle, mint a gyermek, ha veréstől fél.

— Mit akar? Én nem tudom, hogy mit akar? — hebegte hang nélkül.

— Aber Tata! — rémüldözött a kövér Simicsné a pénztárban.

Simics most már megijedt a tulajdon bátorságától. Az igazgatóné megint felülkerekedett és gögösen emelte fel csinos gyermekprofilját. A prémes nagy kalapjától, le a keskeny füzőcipőjéig uriaszony volt.

— Ön egy szemtelen ember, érti? Majd az uram meg fogja önt tanítani!

A boltos lehajtotta a fejét, mint a támadásra készülő bika. A szeme üveges volt, gépiesen dörzsölgette a két lapátkezét. A császárszakállas igazgató urra gondolt és most még erősebben szuszogott a bajuszába. Egyszerre, egy alattomos mozdulattal odakapott a muffhoz és kinuzott belőle egy hosszú, fehér csipkefátyol.

— Áhá, áhá! — kiáltotta dühösen, diadalmasan és megkönnyebbtülten.

Két uja között lóbálta a fátyolt.

— Steiner, Enyedi, maguk látták, maguk tanuk, vallani fognak!

Steiner és Enyedi, a segédek, ott állottak

a pole mögött. Zavarában az egyik a bajusát vette, a másik a körmét.

Az igazgatóné a rémülettől vibráló szemmel nézett körül, mint a csapdába jutott madár. Midőn végül új vevő érkezett, valami kis cselédeleány, szó nélkül kisurrant a nyitott ajtón.

A két segéd az ajtóhoz szaladt és mohón nézett utána. Simicsné is. Arcukat eltorzította a dühös káröröm, melyet igazságérzetnek szokás nevezni. Látták, hogy az igazgatóné bizonytalan léptekkel botorkál, mintha az utca kövezete hullámokat vetne a lába alatt.

Simics ur már nem gondolt a maga bajával. Nyulból vadászszá lett és a hatalmi mánora edes és nagyszerű volt. Ugy parancsolgatott és intézkedett, mintha a szültött boltja nagyszabású áruház volna és egyszerre rendet akart teremteni minden sarokban.

Az igazgatóné pedig hazament. Utközben több ismerőseivel találkozott és mindegyiknek köszönt, midőn pedig messziről megpillantotta az udvarlóját, a kapitányt, még el is mosolyodott.

Az igazgató nem volt otthon, 6 estig az

a közigazgatás hibáit a jogos támadások és igaz vádakkal szemben fedezze, a többséget se fogja ily célokra fölhasználtatni. Munkatársakat vár az új megyebizottsági tagokban, akiket a megye kisebb és nagyobb dolgaiban az igazság kimondásától nem tarthat vissza az, hogy a hivatalos listán jöttek be.

A választások izgalmainak eszterdejében különös megnyugvást okozhat, hogy Arad megye, a mely más-kor könnyen hajlott a nyugtalanságra, a tiszta, őszinte békének örvendhet s annak levegőjében biztosan dolgozhat a vármegye gazdasági fejlesztésén, kulturáján. S a mennyire Urbán Ivánt ismerjük: az ő tiszta, egyenes lelkének a választások sikerénél jobban esett e békének megnyilatkozása, amely béke első sorban, vagy talán egészen az ő személyének, az ő működésének diadala.

Összehívott és elnapolt horvát országgyűlés. Zágrábból jelentik: Pontosán a három hónappal ezelőtti, augusztus 22-én feloszlott országgyűlés berekesztése után, ma a szokásos ünnepek keretében ült össze az ujjonnan megválasztott Sabor, hogy meghallgassa az összehívó királyi kéziratot, mely azonban, hivatkozással arra, hogy a kormánynak a jelen pillanatban nincs munkaképes többsége, el is napolta bizonytalan időre az országgyűlést. Tomasich horvát bán pontban déli tizenkét órakor fényes kísérettel vonult be a városháza közgyűlési termébe, az összegyűlt főrendek és képviselők által ovációval fogadlatva. Felolvasta a királyi kéziratot, mely felsorolja az országgyűlés feladatait és elnapolja az ülésezést. Azután istentisztelet volt a Márkus-templomban, majd a jegyzőkönyvek hitelesítése után eloszlottak a képviselők.

Kompromisszumterv Budapestről jelentik: A ma esti órákban több képviselő értekezletet tartott, hogy megállapodást hozzanak létre a perrendtartás 31. és 32. szakasza tárgyában. A tárgyalásnak azonban nem volt eredménye.

A részletes vita.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 22.

A képviselőház ma megkezdte a polgári perrendtartás részletes vitáját. Bár valószínű volt, hogy ma sor kerül a veszedelmet rejtő 29., 30., 31. és 32. §-ra, a képviselők érdeklődése nem volt valami nagy, a karzatok pedig egészen üresek maradtak. Csak az agrár-konzervatívok vonultak fel nagyobb számban s úgy az ülés előtt, mint annak folyama alatt ismételtén voltak különböző tanácskozások, amelyek mind a készülő kompromisszumra vonatkoztak. Különösen Károlyi Mihály gróf, az Ország elnöke, járt fáradhatatlanul miniszterhez és előadóhoz, hogy az agrár-konzervatívok érdekeit megvédelmezze.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara elnökének kérvényét a polgári perrendtartás 31. § a tárgyában. Bejelenti, hogy az állami számvéviszék megüresedett elnöki állására a képviselőház jövő keddi, a hó 29-iki ülésén fog megtörténni a jelölés.

Hegedüs Loránt előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az indemnítási javaslatról.

Napirend szerint következik

(a polgári perrendtartás)

részletes tárgyalása.

Várady Zsigmond a címnél szólal föl és Pop Csicsó beszédével polemizál. Nem a Ház serti Deák és Eötvös szellemét, de Pop-Csicsó. Deák álláspontját egyáltalában nem értette meg a román nemzetiségi képviselő.

Elnök: A címnél a Ház gyakorlata szerint lehet reflektálni az általános vitában elhangzott egyes beszédekre, de nem szabad újabb általános vitát kezdeni.

Várady Zsigmond: Kéri, hogy beszédét befejezhesse. (Halljuk!) Határozottan ellenzi az a ügyvédség szabad gyakorlatának korlátozását, numeruslausust. Majd az értékhatárok megállapítására tér át és azt magyarázza, hogy az értékhatár fölemelése következtében az alsó bírósá-

ságok munkája annyira szaporodik, hogy a csőd fenyegeti őket. Ajánlja az árvaügyeknek a közigazgatás hatásköréből a járásbírókhoz való átutalását.

Elnök: Ismét figyelmezteti, hogy ne kezdjen új általános vitát.

Várady Zsigmond: A szabályokat illetőleg félre voltam vezetve s ezért befejezem beszédemet.

Polónyi Géza konstatálja, hogy az igazságügyminiszter és az előadó Horvátországot illetőleg ellentétben vannak, mert míg az igazságügyminiszter elismeri, hogy van beleszólásunk a törvénykezésbe, addig az előadó csak a törvények kihirdetésének jogát adja meg nekünk. A bírói esküről azt mondja, hogy az törvényesen rendezve nincs. Utal arra, hogy a szabadkőműves bírák olyan fogadalmat tesznek, amely a hivatalos eskűvel ellentétben áll. A szabadkőművesség ma titkos társulat, amely nagyobb részben kozmopolitikus, s amelynek bíró nem lehet tagja.

Plósz Sándor előadó Várady-nak megjegyzi, hogy az értékhatár fölemelése nem befolyásolja a Kuria hatáskörét. Az egyes bírói rendszer felé kell hajlani, hogy ne keljen tulsok bíró kinevezni. Az árvákról való gondoskodás közigazgatási kérdés. A bírói felelősséget illetőleg Polónyinak megjegyzi, hogy a bírói szervezetről szóló törvény megállapítja, hogy a bíró mely társulatoknak lehet tagja. (Helyeslés.)

A címet a Ház elfogadja.

Haller István az első szakaszhoz és az értékhatár fölemelése ellen szól. Ebben az értelembe javaslatot nyújt be.

Simonyi Semadam Sándor is az értékhatár fölemelése ellen foglal állást. Hosszu, határozottan obstrukciós beszédet mond és végül hozzájárul Haller indítványához.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Huszár Károly a szabadkőművesség ellen beszélt.

Ezután Székely Ferenc benyújtotta a 31. és 32. paragrafus módosítását.

Nagy Ferenc indítványozta, hogy a módosításokat a bizottságokhoz utasítsák, amit Polónyi Géza és Holló Lajos elleneztek.

Khuen miniszterelnök indítványozza, hogy a módosítás a részletes tárgyalás során tárgyalja a Ház.

uj kultur-palotában lesz, hogy mindent elrendezzen a holnapi megnyitó ünnephez.

Az asszony bevonult a homályos hálószobába, ott egészen biztonságban érezte magát és kalapjával a fején leült az ágy mellé. Nem bánt meg semmit, csak nagyon félt. Ez az egész dolog olyan volt, mint a koresolyzás; az ember gyönyörködik a maga merészségében, aztán egyszerre beszakad alatta a jég és ő lenn van a hideg, fekete vízben. Hiszen ő is tudja, hogy mit kellett volna és mit nem kellett volna tennie, de most már minden hiábavaló!

Később eljött az édesanyja, egy nagy, erős, sárgaképi asszonyság. Az igazgatóné cseresznyepalinkát adott neki és megmutatta a béli ruháját. Tulajdonképen csak a dereka volt új, az alja a menyasszonyi ruhájából maradt. Mivel nem volt otthon az igazgató, a kivel egybéként hevesen gyűlölték egymást, az öregasszony ott maradhatott ebédre. Az igazgatóné maga terítette az asztalt. Sammiről sem feledkezett meg, a himzett futót is odatette az asztalra. Egészen jókedve lett és ha olykor mégis eszébe jutott valami, akkor elkezdett hangosan dudolni. Csak nem gondolkozni!

Ebéd után a mama lefektette az ebédlő diványára és rögtön elaludt. Az igazgatóné kávét ivott és ekkor úgy érezte, hogy nincs már sem-

mi baj. Ez a fekete felhő magától el fog vonulni, mint elvonult már annyi más.

Később halkan benyitott a leány és levelet hozott. Midőn az asszony megpillantotta a szürke borítékon a lendületes kereskedőírást, egyszerre megint ott vergődött a jég alatt. A hálóba ment, ott tépte fel a levelet. Simicsur arról értesítette ő nagyságát, hogy leltárt készített és megállapította, hogy az utóbbi években háromezer korona értékű áruja tünt el. Ezennel felszólítja ő nagyságát, hogy térítse meg haladéktalanul, még a mai délután folyamán az okozott kárt, különben kénytelen lesz az igazgató urhoz fordulni és igényeit törvényes úton érvényesíteni.

Háromezer koronát? Az igazgatóné minden pénze tizenhat korona volt, abból is odaigért ötöt az édesanyjának.

Egy pillanatig arra gondolt, hogy felkölti az öregasszonyt, aki nyitott szájjal aludt a diványon. De a mint hozzálépett, olyan idegennek találta az arcát, hogy letett a szárdékaról. És az öregasszony nem tud egyebet, csak enni, sopánkodni és pletykát hordozni. Mikor még közösen jártak férjvadászatra, valami szoros cimboraság volt kettőjük között, amióta azonban a leányból uriaszony lett, az anya városszerte háládatlannak nevezte.

Az igazgatóné gondolt egyet, magára vette a kalpagját és az asztrakános kabátját és elment hazulról. A cselédnél öt koronát hagyott, hogy adja oda a mamának, ha fölbred.

Az udvarlójához akart menni, a kapitányhoz. Az vagyonos ember hírében áll, a pénzről mindig úgy szokott beszélni, mint valami mellékes, sőt megvetésre méltó dologról. Neki semmi a háromezer korona! Be fog hozzá állítani: itt vagyok, bajban vagyok, segítsen rajtam. Sirni fog, talán le is fog térdepelni, a kapitány pedig meg fogja simogatni az arcát, — nagy gyermek! S mialatt hozzá ment, jobban vágyódott a simogatásra és a gyermek névre, mint a pénzre. A kapu előtt azonban egyszerre elvesztette önbizalmát. Eszébe jutott a katonatiszt hideg szeme, ironikus mosolya és kimért eleganciája. Nem, ő nem kell annak az embernek! Annak az a szöke, gömbölyű pincérleány kell. Őt csak hiúságból kerülgeti, valamint ő is csak hiúságból vonzotta magához. Ha megtudja, hogy mi történt? Nem, nem, erre gondolni sem szabad!

Egy sárga nagy hús előtt ment el. Ott lakott az ő legbizalmasabb barátja. S ekkor fogvacogató rémület szállotta meg. Ha a barátja nevezet vesse az ő bajának, akkor Isten irgalmazzon neki. Visszaemlékezett egy boldog-

A Ház a miniszterelnök indítványát elfogadta, majd a 2—19. szakaszokat megszavazta. Várady Zsigmond személyes kérdésben való felszólalása után

Székely miniszter kérte a 20. szakasz változtatlanul való elfogadását, mire a képviselőház a szakaszt a benyújtott módosítás elvételével el is fogadta.

Ülés végén Khuen miniszterelnök jelentést terjesztett elő az 1910. évi második negyedévben felmerült tulkiadások és a Szerbiával való utlevélkényyszer megszüntetése dolgában. A jelentéseket kiadták a bizottságoknak, mire az ülés véget ért.

Megyebizottsági választások Aradmegyében.

— A magyarság győzelme. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad november 22

A mai napon ment végbe a megyebizottsági tagválasztás Aradmegyében. A hivatalos aktus rendezettség nélkül folyt le. A 42 kerület közül harmincegyben már ismeretes az eredmény, a mely a magyarság javára billenti a mérleget. Alig elenyésző csekély a száma azoknak a községeknek, a melyekben a románok győztek.

A választás eredménye a következő:

Magyarpécskai: Povászi Soma, Nagy István, Kelemen Gábor, Mezei Kovács Mihály, Borsos Gyula.

Ópécskai: Geldis László dr., Marak Aurél dr., Csorogár Vazul, Orba Tódor, Sikulán Jóca.

Szemlak: Szántó Gyula pénzügyigazgatósági számtanácsos, Schéfer György, Gulyás Tódor.

Kispereg: Csernovics Diodor, Péterffy Antal, Hunyár Algernon.

Buttyin: A hivatalos jelölteket, Kiurszky Ivánt, Bognár Károlyt, Mojszin Károlyt és Pajszán Szionot választották meg.

Kurtics: Zachariás Árpád körjegyző, Szikszay Lajos mácsai közs. jegyző, Deutsch János, Mladin Miklós.

Forrainagyiratos: Fábian Lajos ny. törvényszéki elnök, Haydin László gazdatiszt.

Glogovác: Frank János, Párcz György, Frank Fidél, Formittág János.

Ujpanát: Exterde Kálmán br. járási számvevő, Balogh Zoltán jegyző, Antalfy Jenő jegyző, Kammergruber Sándor plébános.

Tótvárad: Nisztor Sándor járásbíró, Kabdebó Antal szolgabíró, Tompa Ferenc főerdőmester.

Soborsin: Gulyás Lipót, Muzsai Sándor, Róth Mór.

Patris: Ipolyi Keller Iván gazd. egyesületi főtitkár, Vesza Péter lelkész.

Györök: Baross Ferenc főszolgabíró, Tabajdy Gyula, Moncsa György jegyző, Székely Árpád takarékp. igazgató.

Berzova: Farkas Áron körjegyző, Rónai Imre főerdész, Bódy Bódog.

Radna: Kómvics István, Vasuti Ferenc, Meisner Ernő.

Aicsill: Kalkó István, Meisner Ernő, Koczka Gyula.

Borosbeses: Bolyos József főszolgabíró, Fogassy Gyula erdőmester, Bauzgartner János jegyző, Némest Elek jegyző.

Pankota: Schweitzer Zsigmond, Gherba Gusztáv, Titizer Antal, Faragó István.

Ujszentanna: Vass Dezső jegyző, Ackermann Ferenc, Ujtaki István tanító, Müller Károly.

Ószentanna: Meisner Ernő, Kleindl József, Mihulin Virgil.

Aradszentmárton: Szakolozay Lajos ügyész (Arad), Skalák intéző, Karl György, Mornailla Vazul, Grozda Döme.

Ottlaka: Onku Miklós, Iszpravnik Szevér, Balta György, Alp Vazul.

Elek: Kehrer Károly h. tanfelügyelő (Arad), Braun Ferenc, Siml Mihály, Hirmann József, Wilbauer Ádám.

Almáskamarás: Sauer Gyula, Tóthossy Géza dr., Kovács Lajos, Boros László, Szabó Lajos.

Nagyzerind: Gyenge János, Édes Elemér Rffér Dezső, Tabajdy Gyula, Marek Béla.

Székudvar: Oláh Mihály, Madarász Géza, Varga György, Boros Iván.

Gyulavarsánd: Mladin Miklós főszolgabíró, Dobris György gör. kel. lelkész.

Tauo: Königsegg Fidél gr., Hantó Sándor dr., Kuntz János (hivatalos lista).

Gurahone: Öry Sándor, Rózsa Imre, Weisberger Mór.

Zaránd: Zachariás Dezső, Varga Flóra, Fűrérás Nyisztor. (Itt a románok győztek.)

Ternova: Vukuleszku Titusz, Uray Miklós dr., Margold Lajos, Eszterházy Sándor. (Hivatalos lista.)

Drauc: Muzsai Géza, Czédly Károly dr.

Csermő: Mauro József, Ursuc Kornél, Csillag Ignác dr., Popovics János, Falay Andor, Bokó Szevér, Argyelán Kornél dr. (Vegyes lista győzött.)

Nagyhalmagy: Lovich Gyula főszolgabíró, Fülöp Lajos dr. szolgabíró, Kovács József dr. járásbíró. (Hivatalos lista.)

Kisjenő: Fogarassy Bálint, Csán János, Greck Miklós, Argyelán János románok.

Ágris: Pap György, Hauthó Jenő, Marinkovics Mihály, Metorka Romulusz.

Borosjenő: Borsos Béla dr., Molitoris Ákos, Fülöp György Géza dr., Magyary Mihály, Hács Kelemen, Öry Béla (6 évre), Markutz József (8 évre.)

Halmagycsuc: Darányi János, Solti Ödön dr., Joaneszku György, Ottovay Lajos. (Hivatalos lista.)

Zimándköz: (A hivatalos lista): Párcz Gyula dr., Sebestyén Kovács Endre dr., Karásonyi Gyula, Bernát Ferenc.

Világos: Moncsa Emil, Csorogáriu Romulusz, Stéger.

A választás eredménye még ismeretlen a következő kerületekben:

Jószáshely, Fazekasvarsánd, Csintye.

VIDÉK.

A mercypfalvai zene- és dalgyűléslet e hé 20 án, vasárnap tartotta ezidei tisztújító gyűlést. Braun János elnök megnyitó beszéde után Lamer Antal jegyző referálta az egyesület anyagi ügyeit, melynek végeredménye szerint az egyesület — egy évi fennállása után — 300 korona vagyonnal rendelkezik. A vezetőség ebből az egyület iránti jóakaratot látja és fokozottabb támogatásra kéri a közönséget. Elnök bejelenti, hogy a tisztviselők mandátuma lejárt és ennélfogva új választást kell tartani; egyben jelzi, hogy az elnökséget — megválasztás esetén — nem fogadja el és kéri a közgyűlést, válasszanak más elnököt. A gyűlés sajnálattal vesi tudomásul az elnök bejelentését és elnökké választja Neumann Károlyt. Neumann az iránta megnyilvánuló bizalmat köszöni és tovább

talán nőre, akit valami szerelmes megtévelyedésért üldöztek ki a társaságból. Hogy versenyeztek akkor egymással, melyikük tud gögösebb és irgalmatlanabb lenni! Ő maga is gyermekes buzgalommal segített a hajszában.

A nagy templom mellékajtája nyitva volt és valami érdekes, de nem egészen őszinte öltötte arra késztette, hogy belépjen. A homályból suroló asszonyok erőyes tereferéje hallatszott. Az igazgatóné idegenül járt-kelt az óriás, fekete bolthajtások alatt és nézte a szertelenül magas ablakokat, melyeknek festett tüvege komoran tüzelt az alkonyi fényben. Mások azért járt csak ide, hogy a ruháit mutogassa; most azonban megkereste volna azt a meleg, puha és titokzatos zugot, a hol meghallgatásra talál az ember imádsága. Egyik távoli sarokban tűzfény piroslott, sok viaszgyertya égett, az igazgatóné viaszoltott lélegzettel tipegett oda, de csak egy hideg, szigorú és véres köszöntet talált. Az az ötlete támadt, hogy itt ma ninosenek itthon és megint kiment az utcára.

Odakinn már teljesen besötétedett, az utcai lámpák azonban még nem égtek. Az igazgatóné céltalanul keringett az utcákon, mint az eltévedt madár. Egyik-másik járókelő utána

fordult, valaki követte is egy darabig. A míg ilyen sötét marad, addig jól van, de mi lesz majd, ha kigyuladnak mind a lámpások?

Ez megint az ő háruk volt... A kapu előtt idegen férfi beszélgetett a kis cseléddel. Az asszony nagysokára ismerte csak meg Simics urat. Tulbó kalapot és kuria lódenbundát viselt, pedig ő mindig csak hajadorfótt és fekete kabátban látta. Simics köszönt a kis cselédnek és elment a pályaudvar irányában. Vajjon hová készül? Az igazgatóné átvágott az utca tőlé oldalára és a házak árnyékába lépve, óvatosan követte. Öszönszerűen, valami titkos vonzóerőnek engedve üldözte, mint a cinege a fülesbagolyt. Hamar kiérték a sötét városból. A hidnál kétfelé válik az út. Simics ur balra fordul, a kopasz akácfasorba. Az üres telkeken túl hosszú ablakor világít; — az új kulturpalota! Az igazgatóné egyszerre a torkában érezte a szívét. Simics az igazgatóhoz megy! Hoszu, bősz lépésekkel, a karjait elszántan lóbálva, feltartóztatlanul megy! Az igazgatóné szaladni kezdett, közbe nyösiszögve lihegett, mint a kis leány, a ki megkészt az iskolából. Kiáltani akart, hogy álljon meg, de nem tudott, vagy nem mert. Simics belépett a kivilágított kapu.

Még azután is látta az asszony. A kereskedő a nagy léposzig ment, majd habozva megállott, megfordult és visszajött a kapuhoz. Nem fog fölmenni! Most újból sarkon fordult és fel-alá kezdett járni. Láthatólag gondolkozott, hogy mit tegyen.

Váratlan dolog történt... Egy csomagokkal megrakott szolga jelent meg a kapu alatt. Egypár szót váltott Simics ural, azután mind a ketten fölmentek az emeletre...

Az igazgatóné figyelmesen nézte a kivilágított ablakokat. Egy kopaszodó, dinnyefejű, kiborotvált szakállu ember jelent meg a lelki szemei előtt, egy ember, a kit nem ismert, bár hat esztendeje élt már a házában és a kitől úgy félt, mint valami vérengző vadállattól, bár soha egy goromba szót sem hallott tőle. Vajjon hogyan is kerültek ők össze?

Az igazgatóné egyedül ment végig a kopár fasoron. Olyan egyedül, mintha ő volna az utolsó élőlény a megfagyott és homályba borult földön. A hidon megállott. A vásártérről a pontok szegélyezték, a városban már kigyuladtak mind a lámpák. Ott most már világos van, oda most már nem lehet visszamenni. A másik oldalon szürke, ködös sötétség kavargó va-

vezeti a választást. Jegyző lett Lamert Antal, pénztárnok Gábril Károly, II. elnök Eichert Károly. Ig. tagok lettek: Gábril Mihály, Jacob Mihály, Dürr Jakab és Hübenen Lénárd. Karnagy: Willkomm Márton, helyettese Czirener Lőrinc.

Társasvacsora Pécskán. A pécskai izr. hitközség december hó 3 án este 8 órakor a Hellerfele szálloda termében vacsorát rendez Adler Gy. Lajos gyógyszerész tiszteletére — mint a hitközség egyik legtevékenyebb és áldozatkész tagjának. (Részvenni ohajók jelentkezhetnek a hitközség elnökénél.

Eltemették Tolstojt.

— Kisebb zavargások. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 22

Kiterítve feküdt máig Tolstoj az astopovói kis vasutállomás szűk szobájában s zarándokhely lett az ütött-kopott házikó. A szent birodalomból, messze vidékekről csődült oda a parasztnép, jöttek tömegesen a duchohorzok, akiket Tolstoj istenes és emberi igaz életre tanított, a tolstovíták.

Astopovó szentséges hely lett, megszentelte Tolstoj halála. A jámbor nép áhítatos menetben, zsoltosmákat énekelve vonult el a kis állomásépület előtt, majd pedig beláthatatlan ember-tömeg kísérté ki utolsó útjára a világ legnagyobb lelkü prófétáját. A temetésen kisebb zavargások voltak.

A temetésről ezek a táviratok szólnak:

(A temetés.)

Pétervárr. Tegnap délután öt vasúti kocsiból álló különvonat ment Astopovóba, hogy Jasnaja Poljanába vigye Tolstoj holttestét. A különvonaton utaztak el a legközelebbi rokonok és a meghitt barátok. A halottaszoba olyan, mint a templom. Az ágyon paraszt darócruhájában feküdt Tolstoj, az ablak és ajtó tárva-nyitva. Kivülről behallatszik a síró, vontatott hangú imádságos ének s egyszer öszönlött be a ravatalos szobába az egyszerű nép, a melyet Tolstoj szívére ölelt. Jöttek a parasztoi, levett kalappal odajárultak a halottnak, sokogtak, még egyszer megnézték jószágos arcát s elbucuztak, de sírtak, mert még ezeken mag ezeken következtek utánuk.

lami láthatatlan mélység fölött. Ott lenn, a be-
vágásban, halkan bígnak a távirópóznák és mé-
lán kong a vasúti jelzőharang. Mindjárt jön
a gyorsvonat. Az igazgatóné kissé megemelte
a ruháját, hogy be ne sározza és kezes, rövid
madárlépteivel megindult az ösvényen a sötét
mélység felé. Közbe mindig csak egy dolog
járt a fejében: milyea jó volna, ha valaki,
akárki, megciróganá az arcát és azt mondaná
neki: te gyermekem!

Esti ki eno óra felé sok kocsi dörögött a
nagyvendéglő elé. Vékonybokájú, fehérbundás,
bekötött füzők tipogtak a kapu alá. Az igaz-
gatóné jó barátai. Egész csapat feltűrt galléru
katonatiszt, köztük az igazgatóné udvarlója is.
Mindenkinek ott kellett lennie a nevezetes ün-
nepen, mely fardulatot jelent egy város kultu-
rális fejlődésében.

Később némi csődület támadt a kapu előtt.
Néhány hintónak meg kellett állania, hogy he-
lyet engedjen annak a négy embernek, a ki
valami fekete, szomorú terhet cipelt. Rendőr
is volt velük. A kapitány, az igazgatóné
udvarlója, megállította a rendőrt, hogy mi
történt.

— Egy utasszony került a gyorsvonat alá.

Ott tiltas ágy szélén Tolstojné. Nem vette
le szemét a halotról, homlokát simogatta s
esőndösen sír. Csak néha tört ki jajongása:
Mi lesz velünk! Nem éhíhetek nélkülük!

Tegnap délben az astopovói pusztafalu
óhitü templomban mi se volt. A kormányzó is
elment az istentiszteletre. Annyi népet még
nem látott a düledező kis templom hajója. Be-
özönlött a gyászoló sokaság, a mely a szent
birodalom messze vidékeiről gyűlt Tolstoj ko-
porsója köré. A nagymissa rövid volt. A pap
áldást osztott s bement a sekrestyébe. De az
ájtatos hívek nem mozdultak. Vártak, hogy
hátha mégis gyászmisét fog mondani Tolstojért.
Mikor azután hiába várt a nép, zajongani kez-
dett. Küldöttség ment a kormányzóhoz, a ki az
istentisztelet után eltávozott és a kormányzó is
közbevetette magát, hogy a papság tartson
gyászmisét, de nem lett belőle semmi. Erre a
gyászoló nép kivonult a templomból s ott a
szabad ég alatt, a csikorgó hidegben hajdonfő-
vel háromszor elénekelt a halotti imát Tols-
tojért. Képzelnem sem lehet szebb gyászmisét. Sír-
tak, keservesen sokogtak a parasztoi. Aztán a
kik még nem járultak a ravatalhoz, elvonultak
s holttest előtt.

Tüntetésről feltek a moszkvai hatóságok s
erre való tekintettel nem engedték, hogy a ra-
vatalos különvonat Moszkvát érintse. Nagy ke-
rülő uton kellett Astopovóból Jasnaja-Poljanára
vinni Tolstoj koporsóját. A nagy gyász megfé-
lemlyítette a hivatalos Oroszországot. Astope-
vóba esendőrséget küldtek, hogy vessen véget
a forradalmi gyászfélnek és tegnap már a
csendőrök kezdték elhajtani a népet a rava-
taltól. Az újságírókat megakadályozták, hogy
hivatásukat teljesítsék, a csendőrök nem en-
gedtek táviratokat feladni. Hiába tettek e miatt
panaszt Oroszországnak, a kormányzónál,
ő sem tudott segíteni, mert a csendőrök egye-
nesen Pétervárról kaptak utasítást.

Szentpétervár. Astopovóban a tegnap szi-
goru téli reggelen már a korai órákban ezer
mag ezer ember gyűlt össze Tolstoj holtteste
körül. Egy órakor kihozták a házból a nyitott
koporsót és megindult a gyászmenet Jasnaja-
Poljana felé. A koporsót Tolstoj fiai vitték,
míg mögötte halad: Tolstoj özvegye, a kit a
haláleset egészen megtört. A koporsót kísérő
tömeg gyászdalokat énekel, ezt azonban a
rendőrség betiltotta. Moszkvából mintegy ezer-
kétszáz diák követte a koporsót.

A menetben levő diákok heves tüntetést
rendeztek a legfőbb szinódus ellen, mire a
horvátok a tüntetőket szócavarták. Sasje-
kában a tömeg óriási módon megövekedett. A
koporsó előtt haladó parasztoi zászlókat vittek
ezzel a felirással: „Loo Nikolajevics, jószágod-
nak emléke az árván maradt parasztoi között
sohas fog elveszni.“ A kísérő diákság felváltva
khorálokat és diákdalokat énekel. — Jasnaja-
Poljanába érkezve a koporsót Tolstoj dolgozó
szobájába vitték, majd a délutáni órákban el-
temették azon a dombon, amelyen gyermekko-
rában játszott szokott és ahova maga kívánta
hogy eltemessék.

(A cár Tolstojról.)

Pétervár. A cár a belügyminiszternek
Tolstoj haláláról küldött jelentésére a követ-
kező megjegyzést írta:

Szívöl sajnálom a nagy író ha-
lálát, aki tehetségének fénykorában
alkotásaiban az orosz nemzet dicső-
ségjeljes, hazafias típusait megte-
remtette Isten legyen kegyes bi-
rája. Miklós.

Varsó. Megerősítik a lapoknak azt a hi-
rét, hogy Tolstoj legutóbb megváltoztatta vég-
rendeletét. Ugy intézkedett, hogy összes művei

az orosz nép közkinccsává legyenek. Tolstoj va-
gyonának egy tekintélyes részét a duchohor-
zoknak hagyományozta.

Polónyi konspirál.

— Felrázom a pártokat. —

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Arad, november 22.

Budapestről jelentik: Érdekes társaság
volt együtt tegnap a Klotild-palotában levő
Belvárosi kávéházban. Függe lenségi képviselők:
Justh-pártiak, Kossuth-pártiak és pártionkívüli
független égiek tizenhárom ve tak jelen az ösz-
szejevetelen, amelyen Polónyi Geza és Ugron
Gábor vitték a szót. A politikai összejevetel
előját és annak lefolyását a legnagyobb mér-
tekben titkolják.

Az összejevetelen Polónyi Gézán és Ug-
ron Gáboron kívül részt vett Barta Ödön, Me-
zőssy Béla, Palugyay Mária, Polónyi Dezső,
Héderváry Lehel, Muzsa Gyula, Urmánczy
Nándor, Kovácsy Kálmán és mások. Az érte-
kezleten, mint kiszivárgott, Polónyi és Ugron
kíméletlen barera szólították fel a képviselőket
a kormány ellen. Hangostatták, hogy a politi-
kában nagy lethargia uralkodik és ezért elér-
kezett az idő az ellenzéki akció megkezdésére.

Az összejevetelnek híre ment ma a Ház-
ban is, ahol már negyven-ötven képviselő gyű-
léséről beszéltek. A képviselőházban ma Poló-
nyi szembeállított Justh Gyulával, aki
így szólt:

— Titkos értekezletet tartottatok?

Mire Polónyi így válaszolt:

— Kérlek alássan, mi nem titkolózunk.

Összejevetelnek néhányan, mert látjuk, hogy egyik
ellenzéki párt se képes hivatásának megfelelni.
Fel akarjuk rázni a pártokat tehetetlenség-
gükből, de ez még nem jelent pártbomlást.

Ugy hírlik, hogy Polónyi ellenzéki blokk
megteremtését tűzte ki céljául.

(Kálmán Gusztáv mandátuma.)

Budapestről jelentik: Kálmán Gusztáv
volt államtitár ma levelet intézett Barzevocz
Albert képviselőházi elnökhöz és bejelentette,
hogy három mandátuma közül a kolozsvari
első kerület mandátumát tartja meg. Az
esztergomi és zsolnai kerületben tehát új vá-
lasztás lesz.

(A munkapártból.)

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt
ma este értekezletet tartott, melyen Hazai honvé-
delmi miniszter régi szócásához híven ismertette
Huszár Karoly képviselőnek a katonai brutali-
tások tárgyára hozzá intézett interpelláció-
jára adandó választ. Bejelentette egyúttal
a miniszter, hogy a parlamentben részletesen
fog nyilatkozni az ugynevezett katonai bru-
tálisok dolgában. Az értekezlet a miniszter be-
jelentését tudomásul vette, ami után Porczel
Dezső elnök felszólította a párt tagjait, hogy
a képviselőházi üléseken minél nagyobb szá-
mban jelenjenek meg. Értekezlet után a Hungária
szálló éttermében társasvacsora volt.

(Nagy értekezlet.)

A Justh-párt holnap nagy értekezletet tart,
amelyen nemcsak a képviselők, hanem a párt
kültölgjai, a volt képviselők és főispánok is
részt vesznek. Az értekezlet tárgyát az orszá-
gos szervezkedés fogja képezni.

(Támadás a kormány ellen.)

Ma este a Kossuth párt értekezletet tartott,
amelyen elhatározták, hogy az indennitási ja-
vaslatot nem szavazzák meg. Szentiványi Ar-
pád erőiesen likelt a kormány ellen, amely-

nek működése szerinte a mult kormány rágal-mazásában merül ki. Folyton rágalmazza az előbbi kormányt és alaptalan támadásokat intéz ellene. Hasonló szellemben beszélt Apponyi Albert gróf is.

Eltűnt színigazgató.

— Balla Kálmán szökése. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 22.

Balla Kálmánról, a pozsonyi színház igazgatójáról van ezuttal szó, aki már mintegy 8-10 rappal ezelőtt szó nélkül, bucsu nélkül elhagyta szintársulatát, feleségét és Pozsony városát és eltűnése óta egyetlen betű hirt nem adott magáról.

Balla Kálmán körülbelül öt esztendővel ezelőtt jutott a pozsonyi színházhoz. Azelőtt Győrben, majd Miskolcon volt színigazgató s ezeken a kisebb helyeken jól megálta a helyét, ugyanígy, hogy az Andorff-féle szomorú kísérlet után ő benne talált legtöbb garanciát Pozsony városa arra, hogy színházát vezesse.

De Ballától, amint Pozsonyba tette a lábát, elpártolt a szerenese. Nem volt az az erőskeű, vasmarku ember, aki féken tud tartani, mozgatni tud egy hatalmas szervezetet s a pozsonyi közönség egészen elpártolt tőle. Nemcsak hogy másnak, Polgár Károlynak adták ki a jövő évtől kezdve a színházat, de az előadásokat sem látogatták, úgy, hogy Balla Kálmán anyagi bajokkal küzdött.

Miudezekhez még az a baj is járult, hogy családi életében is egyenetlenségek állottak be. Felesége, Csik Irén, a ki valamikor igazán jeles primadonna volt s akiért Balla Kálmán tudva'evőleg ezelőtt vagy tizenöt évvel Aradon, az előadás alatt föbe lőtte magát a színpadon, válni akart tőle. Válni akart, még pedig azért, mert Balla Kálmánt gyöngéd érzelmek fűzték társulatának egyik segédszínésznőjéhez, a kibe halálosan belészeretett. Ámde Balla nem akart válni, de viszont ezt az újabb szerelmi viszonyt sem akarta felbontani s ezért a házastársak között mindenrapos volt a per-patvar.

E családi kellemetlenségekhez csatlakozott az is, hogy a pozsonyiak az utóbbi időkben már egyáltalában nem jártak színházba, úgy, hogy esténként alig volt 60-80 kor. bevétel, a miből természetesen nem lehet egy nagy társulatot fenntartani.

Ballát — úgy látszik — ezek a bajok keserítették el végképpen. Kilenc nappal ezelőtt volt otthon utoljára. Azóta nem látta senki sem. Érdekes, hogy reggel, mikor utoljára eltávozott hazulról, jeggyűrűjét az éjjeli szekrényen hagyta. Vele együtt tűnt el a segédszínésznő is, akihez gyöngéd érzelmek fűzték.

Egész Pozsony nem beszél most egyéb-ről, mint Balla eltűnéséről. Találgatják, mi történt vele, öngyilkossá lett-e vagy pedig csak adósságai elől menekült el valami ismeretlen vidékre.

A szintársulat most a legnagyobb sávarban van és ha a közönség nem karolja fel jobban az előadásokat, könnyen megtörténhetik, hogy most, a szezon kellős közepén tönkre megy a pozsonyi magyar szintársulat, amelynek ügyeit most az igazgató eltűnése óta Patek Béla dr. titkár vezeti.

Ahol a vértanúk csontjait keresik.

— Séta az aradi vesztőhely körül. —
Uj nyomok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Öt nap óta szorgalmasan folyik a kutatás az aradi vesztőhelyen az odatemetett vértanúk porlandó csontjai után. Pénteken reggel kezdték meg az ásást húsz munkással, akikkel délelőtt Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő és Virágh Lajos városi főmérnök tartózkodik kint, szívesen elszenvedve az őszitői csipős hideget s visszafojtott lélekzettel leve minden szilárd tárgyat, amely a paraszt munkások ásója alól napvilágra jut. Nagyszerűségében szinte megható az a lelkesedés és az a kitartó munkásság, amelyet Varjassy Árpád, az aradi ereklyemúzeumot fentartó Kolessey-egyesület elnöke folytat a vértanúk ismeretlen esontjainak megszerzése és méltóképen való elhantolása érdekében. Ugyazólván egész ifjúsága nemis energiáját, lelkesedését áldozta ennek a magaslatos célnak és most ősz fejjel lesi a fonséges remény teljesítését.

De vajjon nem vártak-e hiába ő és mindazok, akik ezt remélték, hogy a vesztőhelyen felállított emlék környékén található a megdicsőült hősök szent hamvai? Ma, az ásások ötödik napjának alkonyán kint voltam a vesztőhelyen, amelyen ingujjra vetkőzött magyar, német, román munkások izzadva ásnak, kutatnak. Köröskörül káposztaföldek, amelyeken szorgalmas ujaradi németek munkálkodnak a drága kenyérért s nem is sejtik, hogy alig száz lépésnyire tőlük egy nemzet minden reményének régi, könnyes sírját bontogatják kerges munkákezek.

— Tudják-e, hogy mit dolgoznak ott? —
tudakoltam az ültetvényesektől.

— Valami virágos kertet csinálnak, —
mondták s tovább szedték a káposztát.

A kocsirobogástól fölriadnak a varjak s nagy csapatban röppennek át azon a területen, amelyen hatvan esztendő előtt a szürke ősz hajnalon szintén sűrű varjuserég leskelődhetett kilenc vértanú holtteste körül.

Az ásások idejére készített kis deszkabúrdé ajtájában dideregve fogad Máté Andás, az ereklyemúzeum felügyelője, aki egész nap ellenőrzi a napszamosok munkáját. A kivégzés helyén emelt emlékkő mögött s előtte friss földhányás... Ezeket már napokkal ezelőtt fölásták. Azt a csontot, amelyről a tizenháromas bizottság mirap megjelent néhány sora beszélt, az emlékkő előtt, attól másfél méternyire találták. Bóta Tódor munkás ásója szombaton reggel már két méter mélyre hatolt, amikor megakadt valami szilárd tárgyban. Szürke csontdarab volt.

A múzeum felügyelője leugrott az árokba s kaparni kezdte a csont környékét. Három kis csontdarabot találtak, amelyekkel nagyon óvatosan kellett bánniok, mert azonnal szétporladt az erősebb érintéstől. Azt hiszik, hogy ezek lábszár vagy karcsontok. Emberi csontváznak azonban nyoma se volt. Néhány széndarabon kívül eddig másra nem bukkantak, bár már az emlék előtt tíz méternyire, mögötte pedig három méternyi szélességben — két méter mélységben — fölásták a földet. A föld egy méternyire sárga homok, amit a Marcs sokszor kiömlő vize sodort oda; ujjabb egy méternyi mélységben tiszta fekete, azontul pedig ismét olyan sárga, mint az agyag.

Az ásások eddig különösebb terv nélkül folyt. Ehatározták, hogy a köemlék környékén

addig ásnak jobbra-balra, amíg csontokra nem bukkannak. Ma azonban új irányt szabtak a munkának. Ugyanis ma megjelent Varjassy tanfelügyelőnél Gröfftner Gusztáv 70 esztendő, kúvini (Aradmegye) szőőbirtokos, s rendkívül figyelemreméltó tényeket adott elő. Az előkelő öreg ur, akit vármegyeszerte ismernek, bámulatos frissességet árukt el, amikor sok évtizedes emlékekről beszélt. Varjassy és Virágh társaságában megállott az emlékoszlop előtt, s arccal a Maros felé, nyugati irányba fordulva mondta:

— A mostani emléktől jobbra történt a kivégzés. Az a gyalogut, amely itt a köemléktől balra Kiszentmiklós felé fut, már 1848-ban megvolt. Ezen a gyaloguton innen folyt le a szomorú kivégzés. Ugy emlékezem, mintha most történt volna. Én akkor tíz éves voltam és Aradon jártam iskolába. Én nem láttam a kivégzést, de hazudik az a polgári egyén, aki azt állítja, hogy ő közvetlen szemlélője volt a megrendítőaktusnak. Három helyről lehetett megközelíteni ezt a helyet: a Marostól, a melyen komp volt, (a fahidat fölgyújtották) a kompot pedig egy század huszár őrizte; a vár felől idevezető s a kiszentmiklói utat gyalogos katonák sorfala állta el. Lehetetlen volt idejutni akkor. Hanem másnap, vasárnap délután csapatostól jöttünk ki ide, ahol a mi játszó területünk volt. Vársárhelyi Béla volt főispán unokaöccsével: Gázával és Lászlóval vizsgálgtuk a szivettépő nyomokat. Kilenc félkörben felállított bitófa helye látszott a földben. Mellette a földdel egyszíntesen voltak a sírok, domb nélkül. Csak a friss földhányás árulta el, hogy oda temettek kilenc vértanút, míg négyet a vársáncok között lőttek agyon. Ha Póltenberg, Auich, Török, Knéziich és Nagy Sándor hamvait titokban — ép úgy mint Vécseyét, Damjanichét, Lahnerét, Leiningerét — el nem vitette a családjuk, akkor az előbbi öt vértanúnak itt kell pihenni. Az ásásokat, szerintem, az oszloptól fordán, a várkapu irányába kell folytatni. A kiszentmiklói gyaloguton tal semmiesetre sem szabad terjeszkedni, mert az fölösleges munka és idővesztés.

A tizenháromas bizottság nevében működő Varjassy Árpád követendőnek tartotta az öreg ur tanácsait s elhatározta, hogy ilyen irányban folytatják az ásást.

A köemléktől tíz méternyire — egy-egy méteres közzel — előre pedig 45 méternyire ássák föl a földet. Vajha a munkát siker koronázná és a szombaton kiásott három csontnak nem kellene egyedül haverni az aradi ereklyemúzeumban.

— A nemzet reménye most e régi sírok felé fordul. Ha megtalálják itt a vértanúk hamvait, akkor impozáns mauzóleumot állítanak a kivégzés helyére. Ama hősöknek esontjai, akiket a vársáncok között agyonlőttek, talán so-hase kerülnek ebbe a közös sírba. A tizenháromas bizottság ugyan elhatározta, hogy megpróbálja kikérni, ha kell: kikönyörögni a hadügyminisztertől a katonai területen való ásási engedélyt. De vajjon nem fognak-e Bécsben elrejtőzni a rideg katonai paragrafusok bástyái mögé?

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

A becsületes ezredes.

— Elítelt földbirtokos. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 22

Pozsony egyik legelőkelőbb polgára állott tegnap a törvényszék előtt. *Beumler* Gusztáv föld- és telekbirtokos, a törvényhatósági bizottság tagja, akit azzal vádolt az ügyészség, hogy meg akarta vesztegetni *Fabini* ezredesét, a pozsonyi hadtestparancsnokság vezérkari főnökét.

Beumlernek Pozsony külterületén, az ugynevezett emmiházi földéken nagy birtoka van. Nemrégén értesült arról, hogy a hadveszetőség Pozsonyban egy szekerész kaszárnyát akar építtetni. Azt szerette volna, ha a kaszárnya az ő emmiházi birtokán épülne. Ezért elküldötte feleségét *Fabini* ezredeshez, a pozsonyi hadtestparancsnokság vezérkari főnökéhez.

— Értesültem, — ugymond — hogy Pozsonyban tréncaszárnyát akarnak építeni. Katonai érdekek szempontjából is előnyös volna, ha a kaszárnyát a férjem emmiházi telkén építenék. Mi ott ugyanis bérházakat fogunk építeni és akkor ott a tiszték számára kényelmes lakások lesznek.

As ezredes, akit meglepett, az asszony látogetása, kijelentette, hogy ezt a helyet nem tartja alkalmasnak a kaszárnya építésére és kérte az asszonyt, hogy ne fáradjon tovább ebben az ügyben.

Elmult néhány hét, mikor az ezredes feleségének furcsa ajándékot hozott a posta. A *Pozsonyi Takarékpénztárnak* egy hatezer koronás csekkét egy névtelen levél kíséretében. A levél így szólt:

Méltóságos Asszonyom!

Tudom, hogy méltóságos Asszony minden jótékonyasági akcióban tevékeny részt vesz. Mellette küldök egy hatezer koronás csekket, méltóztassék ezzel az összeggel rendelkezni tetszése szerint. Tessék azt akár jótékony célra, akár más célokra felhasználni. Egy ember fog menni Méltóságod férjéhez, kérem, tessék annak kérelmét figyelembe venni.

A levelet az ezredesné megmutatta a férjének, aki rögtön gyanította, hogy ki küldötte azt. Feljelentést tett a rendőrségen, vesztegetés kísérlete miatt. A vizsgálat a csekk alapján megállapította, hogy azt *Beumler* Gusztáv küldötte, a kinek a pozsonyi takarékpénztárnál nagy betétje van.

Tegnap ítékezett ebben az ügyben a pozsonyi törvényszék. *Dröxler* Róbert elnököl a tárgyaláson, szavazóbirák voltak *Kraft* Károly és *Sróbi* Vilmos, a vádlottat *Jankovics* Marcel védte.

A bíróság büntetésnek találta *Beumler* a vesztegetés kísérletében és a 92. paragrafus alkalmazásával 1000 korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre ítélte. Benke ügyész súlyosbításért, a védő felmentésért felelősséget.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Kinevezés. Budapestről jelentik: A király *Hamza Géza* törvényszéki elnököt a kolozsvári tábla tanácselnökévé nevezte ki.

§ Új ügyészi megbízott. A Morócza Dénes ügyészség történet kinevezésével megüresedett ügyészségi jegyzői állást *Fabián* Lajos törvényszéki elnök *Ferenczy* Tibor dr. törvényszéki jegyző áthelyezésével töltötte be, akit az igazságügy-miniszter egyúttal ügyészi megbízottnak nevezett ki az aradi büntetőjárságbírók mellé.

§ Két petíció. Budapestről jelentik: *Wickenburg* Márk gróf volt államtitkár mandátuma ellen a Balassagyarmaton kisebbségben maradt függetlenségi választók által beadott petí-

ciót ma kezdte tárgyalni a Kuria első választási tanácsa. — A beregezsás-tiszaháti kerületben az általános választások idején két Kossuth-párti jelölt állott egymással szemben, *Sármy* István és *Máthé* László. A küzdelem *Máthé* bukásával végződött; kisebbségben maradt pártja petícióval támadta meg *Sármy* mandátumát, amelynek tárgyalását ma kezdte meg a Kuria II. választási tanácsa. Mindkét petíció tárgyalását holnap folytatják.

Vidám élet

a kisjenői kastélyban.

— Négy napos multság a német herceg tiszteletére. —

(Kiküldött munkatársunk telefonjelentése.)

Kisjenő, november 22.

Mikor az ember leszáll a kisjenői vasútállomáson a kupéból és keres valakit, akitől megtudja, vajjon a megrendelt kocsi hol tartózkodik, így felelnek:

— Kérem uram, Aradon is ilyen esunya idő van, mint mifelénk, hogy verje meg a ragya, egészen elrontja a német herceg multságát.

Megnyugtatom a jó embert, hogy az fittyet hány az időnek, mert edzett ember, aki automobilon száguidott végig fél Európán; úgy látom a kisjenői polgár arcán, hogy szinte jól esik a lokálpatriotizmusának az a tudat, hogy a magas vendég jól érzi magát Kisjenőn.

Ha aztán beljebb érünk a községbe, akkor már párosával, egót leső alakokkal találkozunk, akik szörnyen busulni látszanak, amiért az ő fenséges polgártársuknak vendége ebben a csunya, esős és simankós időben még megtalálja báncsi, hogy eljött a kisjenői vadászatokra. A kisjenőiek, mint ezekből is látszik, szerfölött nagy súlyt helyeznek arra, hogy az ég is kedveszen az ő magas vendégeiknek, akikkel már úgy összeszoktak, hogy a főhercegi udvar minden örömeiben osztozni óhajtanak.

Mikor ma estefelé hasaérkezett udvari fogatokon a fejedelmi társaság és a kastély előtt várakozó közönség látta és megtudta, hogy a mai vadászat olyan fényesen sikerült, mint még talán soha, valósággal ujjongott örömeiben.

József főherceg kastélyában is nagy vigaság volt ma este a ritka nap emlékére. *Diana* istennő a legnépszerűbb magyar herceg kedvéért úgy látszik szigorúan ráparancsolt az erdei istenekre, hogy legyenek szorgalmasak és hajtsanak gazdag zsákmányt a magas uraságok fegyverei elé.

— Ekkora szerencsém még soha sem volt, — szólott a fenséges házigazda sugárzó arccal, mikor a bánkúti iskola egyik termében ma a vadászszékhez ült. — *Ezerkétszáz táncánt lőttem én magam; valóban szép rikord.*

Augusztus főhercegnő is büszke a mai nap eseményeire. Ő maga ötszáz fácskát kerített terítékre, míg *Henrik* porosz herceg (Vilmos császár öccse) hétszázat, *Koburg Ferdinánd* pedig talán udvariasságból a vendéglátó sógora iránt, csak félannyi szerencsével dolgozott, mint *József* főherceg.

Estefelé még jobban megered az eső, később pedig havazik. Nagy prêmes bundákba takarva, lábzsákokkal felszerelve, mintha csak január lenne, érkezik haza az előkelő vadásztársaság. Átfázva és összetörve, de azért jókedvűen, mert a vadássembert a törődés nem bántja.

Az egyik kecsiből egy atléta természetű ur ugrik le. Ötven éves lehet, de olyan friss és elasztikus, mintha harminc éves lenne. Érdekes, napbarnította arca és napbarnította, teljesen kopasz koponyája van, me-

lyet erősen esapdos a sűrű téli, havas eső. *Vécsy* báró, *József* főherceg régi vadásztársa, aki évtizedek óta nem viselt kalapot a fején. Télen nyáron fődétlen fővel jár és sokszor megeskik, hogy kopasz fejére fagy az eső. Este nyolc órakor, mire én felértem a kastélyhoz, már vacsoránál ült a társaság és mint nekem egy udvari tiszt mondotta, széles jókedvvel és hangos peharasás közben, eltart az éjfél órákig. Hatalmas étvágyu ember valamennyi és a főhercegi konyhát nem kisebb kapacitás vezeti, mint a Nemzeti Kaszinó szakácsa, akit a vadászatok idejére lehozatott *József* főherceg Budapestről. Nemcsak a kastélyban, de künn a vadászterületen is ő készíti az ebédet és a francia menü mellett hely jut a magyar konyhának is.

Az érdeklődés központjában természetesen *Henrik* porosz herceg, a német császár öccse áll, akivel nem is lett volna érdektelen egy kis újságírói beszélgetés. Ezer módja van annak, hogy az ember miként jusson egy interjúhoz, de itt még az ezeregyedik, a legegyszerűbb és a legegyszerűbb sem használt. Nem tudtam a fenséges ur színe elé jutni. Egy egész sereg lakój sűrű-forog a főhercegi lakban, valamennyinek a mellét arany érdemkereszt díszíti és így könnyen eligazodik az ember azon, hogy melyik köztük a legmagasabb rangú. Annak legtöbb érdemrendje van.

Ahhoz fordulok a kérem, vezetne *Libits* Adolf udvari tanácsost elé.

A jó ember megkérdezi mit akarok és mikor megtudja mi járásban vagyok, a csodálkozás hangján szól:

— Igazán sajnálom, hogy elfáradt ide uraságod, de most nem zavarhatjuk a fenséges társaságot. Rossz néven vennék és nekünk nagyon kellemetlen lehetne.

Belátom, hogy igaza lehet a maga szempontjából, de annyira még sem tisztelhetem a tiszteletreméltó parancsot, hogy egyebütt ne érdeklődjem a kiváló vendég iránt, aki rövid itt tartózkodása alatt máris népszerű lett.

— Nagyon jóvátis ember a porosz fenség, — mondja az én emberem, — jókedvű és közvetlen. Nincsen benne semmi ceremóniás vonás. A lakását is a legegyszerűbben kellett berendezni. Egy rézág, egy vörös plüssel bevont keretet, két szék és egy asztal, ennyi az egész. Szenvedélyes vadász. Tegnap este tizenegy óra körül feküdt le és az ágyban jutott eszébe, hogy az a vadász, aki mellette állott, nem megfelelő. Azonnal intézkedett, hogy mára másik foglalja el a helyét és még az éjszaka ment a staféta Ágyára, ahol karítottak egy megfelelő vadászt. Tegnap este mulatni akartak a fenséges urak. Már itt is volt a cigánybanda Gyuláról. A porosz herceg azonban megtudta, hogy *Augusztus* főhercegnőnek fáj a feje és nyomban lemondott a multságról. Gyengéd családifő, ez látszik abból is, hogy naponta többször küld sürgönyt feleségének, családjának. Holnap nagy bucsu multság lesz a kastélyban, mert holnapután reggel elutaznak a fejedelmi vendégek *József* főherceg tapolcsányi vadászterületére.

Még egy érdekes momentum a kisjenői szezsurból. A mikor a főhercegi család Kisjenőn tartózkodik, a csendőrség feladata is megsokszorozódik. Eber figyelemmel kell őrködni a *habsburgi* hercegek biztonsága felett. Most a kastélyban a csendőri szolgálatot *Kossuth* Ferenc unokabátya, *Kossuth* Kálmán csendőrhadnagy teljesíti.

A győztesek.

*

Adler Andor.

Egyszer valaki így szólt Adler Andorhoz este fél tíz óra tájban az Andrassy-uton:

— Mondja meg uram, miként lehetséges az, hogy ön személyesen vezet két, három, sőt négy nagy üzletet; bevásárol, elad, revidálja az összes számlákat, a raktárát, az utolsó szem szegfűszegig ismeri, ott van minden városi bizottsági ülésen, közgyűlésen, soha nem hiányzik a kamarából, a betegsegélyző pénztárból, a hitközségének előjárósági üléseiből? Miként győzi idővel, de különösen agygyal.

— Precíz és őszinte feleletet akar? — szólt Adler és érdekes arcán megjelent a jellegzetes mosoly.

— A legprecízebbet és legőszintebbet — mondta a kíváncsi ur.

— Akkor jöjjön be velem valamelyik kávéházba, mert én itt a sötét utcán erre felelni nem tudok. Ehhez ceruza meg papíros kell. E két jószág nélkül azt hiszem semmire a világon precízen és őszintén felelni nem lehet.

Ez Adler Andor. Nem mintha a számok, a rideg numerusok embere lenne, aki azért veti a fehér lapra a számjegyeket, mert az ő nagy terveit enélkül megvalósítani nem tudná. Dehogy nem. Az ő jellege nem a rideg és számító, furfangos kalmár jellem, mert ebben az emberben van lendület és van stílus. Hanem azért van szüksége a matematika pontosságára, mert sem önmagát, de sem mást soha nem akart és nem akar megfélemlíteni. Az igazság őszintelen szeretete az, ami benne a temperamentumot fűti. Láttuk igen sokszor a törvényhatósági közgyűlésben, hogy teljesen egyedül, az egész törvényhatósággal és támasz nélkül szembe szállott sikra a közönség javáért. Nem akarták eleinte elhinni neki, hogy lehetnek a meggyőződésnek, az igazságnak fanatikusai. Most már mindenki önkéntelenül is azt kérdi magában: Adler Andornak vajon mi a véleménye? E változást az őszinteség által vezetett közszereplése teremtettem meg.

Hat esztendeje ismerték fel ezt az igazságot az ő legszigorúbb és bizonyára leghivatottabb bírálói: a szaktársai, az aradi kereskedők. Igen keves küzdelem folyt a kereskedelmi kamarai választások alkalmából és a kamara intőzése minden áron a hivatalos listát szerette volna diadalra vinni. Erről a listáról Adler Andor neve még akkor hiányzott. A kereskedők azonban jobb emberismeretnek bizonyultak, mint a vezérek, mert Adler jelölték és nemcsak, hogy megválasztották, hanem semmi annyi szavazatot nem kaptak, mint ő.

Méltónak bizonyult erre a bizalomra. Minden helyen, amelyre őt a közönség elhívta, csak öregbítette azt a becsülést, mellyel a város legjobbjait veszi körül a polgárság.

Nemcsak kiterjedt vállalataiban, de a közéletben is, a haladó gondolkodásnak markáns képviselője. A szigorúan korrekt kereskedő gondosságával szerencsésen párosul benne a fejlődés és fejlesztés iránti érzék. Reális, de a fantázia jellegzetes könnyedsége érezhető ki az okoskodásából, a debattájából. Csipős gunnyal tud ellenérveket, de különösen tényeket érvek és tények ellen sorakoztatni, anélkül azonban, hogy tántó vagy személyeskedő lenne. Érti a maga erejét, de sohase érezteti úgy, hogy ezzel más gyengeségét akarná polemicizálni. Ezért szónoki sikerei is vannak.

Tartalmas és képzett kereskedő, aki épen ennek következtében, mindig és mindenütt csak a maga alkotta stílusú és vágású kereskedőnek akar látszani, akiben a dolgok első sorban is a széles látókörű praktikust kapják meg és mint ilyen hoznak emócióba.

Határozottan érdekes és értékes egyéniség,

aki roppant munkabírásán, szorgalmán és tudásán kívül nemes ambícióját, emelkedett érületét önzetlenül Arad városnak javára és hasznára értékesíti.

A noblesse oblige elvét az idők folyamán a fejlődés tette értéktelenné. Ma már minden elvégzett munkáért meg van az ellenértéke, melyet a munkás jogosan követelhet. Adleről sokszor hallottuk, hogy épen abban rejlik az ő egyre fokozódó üzleti terjeszkedésének a titka, hogy ő csak jól fizetett embereket alkalmaz, akik minden erejüket odaköszöndik az üzletnek, de meggyőződésből és örömezt teszik.

Aki ennyire modernül tud gondolkodni és aki emberi erényekben annyira gazdag, mint Adler, az megengedheti magának, hogy át lépve üzleti küszöbém, annyit dolgozzék embertársai érdekéért és azt vallja: noblesse oblige.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Házi tücsök, opera. C) bérlet.
Csütörtök: Rip-Rip, operett. A) bérlet.
Péntek: Kormánybiztos ur, vígjáték. Bemutató előadás. B) bérlet.
Szombat: Kormánybiztos ur, vígjáték. C) bérlet.

Sztrájkolnak a színésznövendékek.

— Háboru a potyajegy miatt. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 22.

Ugylátszik a tömegmozgalmak erejét lassanként a szellemi munka napszámói is kezdik felismerni. Alig pár napja, hogy a tanárok „kultur-sztrájk”-ja kísértett, most ismét a kultúra jövődó munkásai sztrájkmozgalmáról ad hirt egy budapesti távirat.

A színészakadémia növendékei, ezek a kezdő bohémek szervezkednek ilyen komoly lépésre. Persze nem bérmozgalmról van szó, — azaz, hogy félig-meddig annak is vehetjük. Mert a színész fáradozásának, munkájának bére a taps, a dícsőség. És ettől akarják most megfosztani elítélendő szűk markussággal a színésznövendékeket. Arról van szó, hogy beszüntetik azt a szokást, melyet eddig követtek és nem adnak többé a szombati vizsgaelőadásokra szabadjegyet a fellépő művésznövendékek hozzátartozóinak. Már pedig a sokszor szegény család buzgó tapsait nem szívesen nélkülözik a fiatal óriások első bátorian lépéseiknél, melyeket a festett világ deszkáin tesznek.

Az új rend ma pattant ki, midőn az akadémia egyik legtehetségesebb fiatal növendéke, Hajdu Antal, Hajdu Józsefnek, a Nemzeti Színház neves művésznének öccsére Payer számtanácsostól egy szabad páholy-jegyet kért családjá részére a szombati vizsgaelőadásra, melyen főszerepet fog játszani.

Payer azonban megtagadta Hajdu kérését és kitasáskelte irodájából. Hajdu ekkor Somló igazgatóhoz ment, ki méltányolta kérését és kiállított egy szabadjegyet utalványt.

Hajdu széles jókedvében a kalapja mellé tűzte az utalványt és úgy állított be újra Payerhez.

— Ehol az utalvány!

— És én még sem adok szabadjegyet!

— Nem ad?

— Nem!

— Hát én meg nem fogok játszani, lemondok a szombati szereplésemről. Jó napot!

Ennek a kis párbeszédnek fültanuja volt Molnár Viktor is, aki véletlenül épen Payer szobájában időzött.

Somló igazgató, mihelyt értesült az afférról, felcította maga elé Hajdut és ráförmedt:

— Ön kijelentette, hogy nem játszik szombaton?

— Ugy van.

— Hát akkor mehet, megszűnt az akadémia növendéke lenni.

Hajdu el is ment, de a dolog nem maradt annyiban, mert az akadémia többi növendékei azonosították magukat vele s kijelentették, hogy mindaddig nem vállalnak szerepet, míg Hajdut vissza nem veszik. Így hát formálisan kitört a sztrájk és kész a háborúság. A sztrájkoló növendékek állítólag K. Lippich Elekhez szándékoznak fordulni azzal a kérelemmel, hogy küldött segítségüket Zichy kultuszminiszter elé vezesse.

* Első föllépés. Az aradi színházban csütörtökön egy biztató tehetségű fiatal színész fog debütálni: Furedi Vilma. Rákosi Sándor színiiskolájának volt a növendéke és a Rip van Winkle hármass szerepében lép föl. A kik ismerik, nagy érdeklődéssel néznek a fiatal iskolázott énekes föllépte elé, a mely különben a színház vezető szerződési szándékával összefüggően történik.

* A színész hagyatéka. Kolozsvárról írják: Bulyovszky Lilla hagyatéka körül ismeretes háborúság indult meg. A nagyszerű művésznő magyar színész, tudvalevőleg Kolozsvár városának hagyta tekintélyes vagyonát, mintegy 700 000 koronát, egy építendő lelenház a apra Bulyovszky Aladár, a végrendeletből kitagadott fiu erre pörrel támadta meg a hagyatékot, a mely körül egyebekben is csunya kavargás kerekedett bizonyos eltűnt ékszerrek miatt. Kolozsvár városa egyezkedni kezdett Bulyovszky Aladárral a hétfőn érdekes ülés volt ebben az ügyben Kolozsvárt. Több törvényhatósági bizottsági tag megtámadta a tanácsot azért, hogy a hagyaték épségben való megőrzéséért nem tette meg a kellő lépéseket. Kétségbevonták azt is, hogy Bulyovszky Lilla ép ésszel mondta volna toliba végrendeletét, amelyben tényleg sok az ellentmondás. Somodi István ügyvéd, a tag azt jelentette erre ki, hogy nem Bulyovszky Lillát kell itt meghurcolni, hanem a közjegyzőt, aki ilyen végrendeletet megszövegez. A többség hosszas és heves vita után, a további herce hurca megakadályozása végett s arra való tekintettel, hogy az ékszerrek ügyében minden fórum megszüntető végzést hozott, kimondotta, hogy megosztatik Bulyovszky Aladárral. A végrendelet szerint ugyan már megkezdte a köteles részt, de a város azt bizonyítani nem tudja. Ilyenformán a Bulyovszky hagyaték aktái lezárulnak.

* A gyomor működése. Jan Commanon párisi egyetem tanár volt az első, a ki a kinematografia bűvés erejét felhasználta a tudományos vizsgálódás céljaira. Az Uránia színház az ő felvétele alapján bemutatta már az alonkór bacillusának életét, most pedig a legújabb és tudományos szempontból nagy értékű felvételt mutatja be a gyomor működéséről. Az emberi organizmus eme egyik legfontosabb szervének működését ismerjük meg a teljes valóságban. Óriási haladás a modern orvostudomány szempontjából, hogy élő organizmusokat funkciózásuk idején vizsgálhatunk és így módjában áll a tudománynak a legkétségtelenebb diagnózist megállapítani. A világhírű felvételt a publikum különös érdeklődésébe ajánljuk.

241

TANÜGY.

(—) Az állami elemi iskolák felülvizsgálását befejezte az építészeti bizottság, a felmerült építési többletköltségeket a vállalkozóknak már kiutalta a tanács és így most már holnap megkezdhetik az épületek átvétele.

HIREK.

Kisiklott az aradi gyorsvonat.

— Hibás váltóállítás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Ma este riasztó hírek terjedtek el Aradon arról a vasuti balesetről, a mely Békéscsaba előtt történt, s a melynek következtében az aradi, este 7 órai gyorsvonat három órai késéssel, tehát este 10 órakor érkezett be. Aradon csak annyit tudtak, hogy a gyorsvonat kisiklott. A városban lakó több előkelő család tagja is a vonaton volt s így érthető: milyen izgalommal várták Aradon a vasuti balesetről szóló megbízható jelentéseket. A vonaton utazók aradi hozzátartozói tömegesen siettek ki az állomáshoz és ott kértek fölvilágosítást a kisiklásról, a mely szerencsére nem járt komoly bajokkal. Az aradi utasok közül senki sem sebesült meg és a más városbeli utasok sebesüléseit is abszolút jelentéktelennek mondják a szemtanúk.

A balesetről különben ez a jelentés számol be:

Ma délután a Budapest felől jövő gyorsvonat a békéscsabai állomás előtt kisiklott. A vonat mozdonya és három kocsija — az étkező is — felbillent, s megrongálódott, úgy, hogy nem folytathatta útját. Az épen maradt kocsikat a 7 órai személyvonathoz csatolták. Emberéletben nem esett kár.

A vizsgálat megállapította, hogy a kisiklást hibás váltóállítás okozta. Bencze Ferenc váltóőr a váltót akkor állította be, mikor néhány kocsi már a másik sinen volt. Bencze Ferencet az állomásfőnök azonnal felfüggesztette állásától.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 23-án az időjárás: fagyos körüli hőmérséklet, sok helyütt csapadék.

— A gyógyuló Tisza. Kolozsvárról táviratozzák: Tisza István kellemetlen balesete keresztülhústa a gróf számításait. Az alsózsuki vadászaton történt balesetét először egyáltalában nem tartotta komolynak. Maga esodálkozott a legjobban, mikor az orvos kulcsesonttörést konstatait rajta.

— Azt hittem, csak a karon ficamodott ki! — mondotta.

E.só nap, mikor a baleset érte, még estig vadászott s másnap sem feküdt le egy pillanattig sem. Rengeteg a részvétirátoknak, táviratoknak a száma, amelyekkel valóságos ostromolják a nép minden órájában a grófit. Az erdélyi mágnások egymásnak adják a kilincset a Bethlen-házban. Tisza mindenkit fogad, nem utasít vissza senkit. Bethlen Pál gróf, Tisza István sógora ezeket mondotta:

— Hét-tíz napig semmiesetre sem utazhatik el sógorom. Feküdnie kell, mert a vállán nem lehet a kőést megmozdítani. Rosszul azonban nincs, sőt igen jó kedélye van. A minnek talán az az oka, hogy — nem politizál!

Makara Lajos dr. egyetemi tanár is megnyugtató kijelentéseket tett:

— Bizony feküdnie kell legalább is egy hétig a kegyelmes urnak! De gyógyul napról napra, néhány hét múlva lovagolhat ismét. De ismert gesztusaiban sem fogja akadályozni a kulcsesonttörés!

— Meghiusult a magyar-román béke. Budapestről jelentik: A románok és a kormány közötti tárgyalás a mai napon végleg meghiusult. A részletek a tárgyalások megakadásáról eddig hiányoznak. A románok erről a legközelebbi napokban hivatalos kommunikét fognak közzétenni.

— Az angol miniszterelnököt inzultálták. Londonból jelentik: A szíffraszettek ma a parlament előtt nagy tüntetést rendeztek. Ó iási csoportba verődve verakoztak a parlament előtt, hogy Asquith miniszterelnöknek a nők választójogára vonatkozó kijelentéseit meghallbassák. A miniszterelnök azt a kijelentést tette, hogy a kérdést csak a jövő parlamentben leszik tanácskozás tárgyává. Mikor ennek a válasznak a híre megérkezett, a szíffraszettek óriási tüntetést rendeztek, az útek következtében a gyalogos és lovasrendőrök száz asszonyt, köztük a mozgalom vezetőit letartóztattak. A parlament előtt a szíffraszettek Asquith lakásához vonultak és ott a miniszterelnököt inzultálták. Itt is sok letaróztatás történt.

— A párisi osztrák-magyar nagykövet. Párisból jelentik: A Figaró értesülése szerint a párisi osztrák-magyar nagyköveti állást az eddigi vatikáni nagykövettel, Széchenyi Gótfal fogják betölteni. Széchenyi 1901. óta képviseli a monarchiát a Vatikánban. Felesége, született Mikes grófnő, Erzsébet királynénak volt udvarhölgye.

— Arad város a husdrágaság ellen. Bárczy István, a székesfőváros polgarmestere megbivta Arad várost arra a tanácskozásra, mely e hónap folyamán Budapestben lesz a husdrágaság orvosszereinek keresésére. A tanács Lócs Ráczó gazdasági tanácsnokot és Varjassy Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tagot kéri fel a város képviselésére.

— Házasság. Szüdi és darázsi Szüdy Elemér, Arad város törvényhatósági bizottsági tagja, az Arad és Vidéke kitűnő fele és szerkesztője, vasárnap délelőtt tartotta esküvőjét Soborsinban Glatz Daysivel, özv. Glatz Dezsőné bájos leányával. Tanúk voltak Hunyady Károly gróf és Egry Gyula.

— A meggyilkolt hadnagy. Pozsonyból jelentik: A rendőrség folytatja a nyomozást Fekete hadnagy eltűnésének utokzatos ügyében, annál is inkább, mint hogy az ügy egy váratlan esemény következtében új fordulatot vett. A kőszegi rendőrség ugyanis értesítette a pozsonyi rendőrkapitányságot, hogy az eltűntnek hitt Szikárdy Alice kasszirón megkerült, Kőszegen egy kávéházban felirón. A kőszegi rendőrség kihallgatta s ekkor ő maga azt vallotta, hogy neki Feketéhez semmi köze nem volt, vele viszonyt nem folytatott. Pusztán véletlennek tulajdoni ható, hogy épen akkor hagyta el bucsu nélkül Pozsonyt, amikor Fekete hadnagy eltűnt.

— Az Erzsébet-híd első heti forgalma. A vám felüzelőség ma deterjesztette a tanáchoz az Erzsébet-híd első heti forgalmáról készített kimutatását. Nyolc nap alatt 1139 korona, tehát naponként 142 korona vámot szedtek. 7500 gyalogos kelt át a hidon, a mi napi 987 személynek felel meg.

— Új református püspök. Sárospatakról jelentik: Ma bontották fel a Kun Bertalan halálával megüresedett tiszáninneni református egyházkerület püspöki állására beérkezett szavazatokat. Az új püspök nyolcvankilenc szótöbbséggel Fejes István tb. esperes, sátoraljaujhelyi lelkes lett.

— A megszarolt gyáros. Budapestről jelentik: Bedő Géza volt vadászőrhadnagy és felesége, a volt írónő, Kossi Teréz az éjszakát már nem rendőri őrizet alatt töltötték, hanem a letartóztatottak celláiban. Amikor délután két órakor Maricovich kapitány kihirdette előttük a letartóztatásukról szóló végzést, a vádlottak elsápadtak.

— Kérlem — mondta Bedő — az ürhetetlen eljárás, hogy valakit egy Németországban lakó ember feljelentésére egyszerűen lecsukának. A pénzt nem raboltam, önként adta ide a az öreg ur, igazán áratlanul kezeredünk a krédóba.

— Az — mondta a kapitány — ne aggassa önt, hogy olyan messze van a ryájásadakozó. Megnyugtathatom. Bécsben van ez idő szerint és táviratilag ígérte, hogy meglátja a fővárosunkat és a rendőrséget is. Ölnél nem adja le a névjegyet. A részvényekre most már ő tart igényt és kéri is azok kiadatását.

Ez a kijelentés látszólag elsomorította Bedőt és rezignáltan mondta:

— Hát bizony, ha így áll az ügy, akkor kár volt annyit foglalkoznia a rendőrségnek velünk és mi is megtakarítottuk volna a meghurcoltatást.

A kapitány erős atólt udvariassággal mosolygott, aztán pedig meghagyta a szobában álló rendőrnak, hogy kísérelje fel a házaspárt a fogdába. Ma reggel megörten jelentkeztek Tóth János kapitány elé rapportra.

— Miért vannak itt? — kérdezte kurtán a rendőrtiszt.

— Állítólag zsarolás miatt — volt a rövid válasz.

A kapitány nem foglalkozott tovább velük elintézte a formai részét a dolognak, a nyilvántartásba köldte őket, innen Gábor dr. daktyloskopus elé kísérték a házaspárt ujjlenyomatok vétele céljából. Majd a fotografus gépe elé állították és ezzel a rendőri eljárásnak vége lett. Dél felé konflison polgári rendőröktől kísérelve, az ügyességre vitték Bedő Gézát és feleségét.

— Halálozás. Grosz Aladár dr. Gyuri nevű 3 és fél éves fia az éjjel Aradon meghalt.

— Ajánlat reklám-padokra. Özvegy Szepessy Sándorné, budapesti gyáros asszal az ajánlattal járult a tanács elé, hogy hajlandó a város területén saját gyártmányu, csinos és kényelmes padjait elhelyezni és díjmentesen, jó karban tartva a közönség rendelkezésére bocsátani, ha hirdetések elhelyezhet el azokon. A tanács elutasította az ajánlatot, mert a hirdetési monopóliumot aradi cégnek adta bérbe.

— Jóváhagyott alapítólevél. A függetlenségi kör által a napközi otthonra tett ezer koronás alapítvány alapító levelét a közalapítványi igazgatóság és a belügyminiszterium is jóváhagyták.

— Autómobil baleset. Ma reggel fél hat órakor az Andrássy-tér 15. számú ház előtt egyik postai gépkocsi, melyet Virág Lajos nevű sofőr vezetett, elütötte Martin Miklós napsszámot, ki a szemben levő ház építkezéséhez ment munkába. Martin mellén az első kerék keresztül ment, azonban törést nem okozott. Beszó sérülések miatt kórházba kellett mégis szállítani. A sofőr látva, hogy egy szegény napsszámot okozott komoly bajt saját költségén fogadott bérkocsit a szállításhoz és még néhány korona pénzt is adott Martinnak.

— Vita. Felkérlettünk a következő sorok közlésére: Nagyméltóságú Széll Kálmán ur v. b. t. t. volt magyar kir. miniszterelnöktől a következő nyilatkozatot vettük: „A Vita”-forrás víze üdítő, kellemes és elsőrangú orvosoktól tudom, hogy az gyomorideg és egyéb bántalmak ellen használható. Kérelmekre annál szivesebben nyilatkozom erről, mert régi emlékek fűznek nevezett vas megyei gyógyvizelethez, ahol néhai atyám életének utolsó idejében két ízben is tartózkodott és élvezte a víz jótékony hatását. Kelt Budapest, 1908. május 5. én.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban november hó 21 én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: *Született:* Gandila Páskál kocsis Mária nevű leánya. Szilágyi Péter államvánti fékező Ferenc nevű fia. Farkas Gyula napszámos Sándor nevű fia. Ernész Rudolf bádogos Erzsébet nevű leánya. Krisztnik Tivadar kocsis Ferenc nevű fia. Pollák Simuel nőszabó mester Gizella nevű leánya. Szűcs Mihály boltiszolga László nevű fia. *Meghalt:* Mikalacsán Róza 18 éves földművesnő. M. z. Aragyán 12 éves elemi tanuló. Özv. Bansa Mihályné szül. Banf Erzsébet 74 éves magánzónő. Karácsonyi György 2 napos fiu. Matok Lajos 20 napos fiu. Gábor József 44 éves önálló hentes. — *Született* e hó 22 én: Fejes Imre fényképészségédnek Mária nevű leánya. *Meghalt* e hó 22 én: Huszti Róza 4 éves leány. Horváth Erzsébet 6 napos leány. Darvas Jenő 15 éves fiu. László Erzsébet 6 napos leány. Drida János 3 éves fiu. *Házasságok kötött* e hó 22 én: Urzika Flórián rendőr Teishert Borbálával. Kovács Mihály napszámos Barankéri Erzsébettel. Schwartz Jakab mészáros Prinz Ilonával.

— Uj táncanfolyam. Tisztelettel értesítem a mélyen tisztelt szülőket és a tánckedvelő ifjúságot, hogy táncintézetem ezidei második táncanfolyamát f. évi december hó 10 én kezdem, melyre beirat. ozásokat 1-étől kezdve elfogadok az ipartestület dísztermében, a tanórák alatt, vagy lakáson Bernsényi Miklós utca 18. sz. a. Tanórák kereskedők részére hétfőn és szerdán, iparosok részére kedden és pénteken. Síves pártfogást kér továbbra is mély tisztelettel Deutsch Sándor okleveles táncitanító. 4307

— Esős időjárás alkalmával, vegyen mindenki finom férfi és női esernyőt 1 frt 95 kr.-ért és jó minőségű strappa ernyőt 1 frt 35 kr.-ért Fischer Simon Nagy árúházában, Arad, Szabadság tér 12. sz. alatt. 3956

— Perzsaszőnyeg raktáram Deák Ferenc utca 40. sz. alatt megnyit. Tisztelettel Schwarz Zsigmond. 3698

— Tamásán István dr. fogorvos Batthyány utca 80. sz. 4006

— A högyközség bec és figyelmébe ajánlom teljesen új árukkal felszerelt áruraktáramat női és férfi divatárú cikkeiben, valamint szőnyeg raktáramat. Elvém, mint kezdő egyén: nagy forgalom, kevés haszon. Megemlékem még, hogy elvállalok minden kivitelű női ruhák elkészítését izléseesen és pontosan. Kiváló tisztelettel Nemet István, Arad, Andrássy tér 20. 4241

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weissenál. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel föl hívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny vasúti állomásnál nem a csomagszállító részvényszárság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kap. ató az állomás előtti téren

Nyomatványok beszerzésénél kérjük fordulni lapunk nyomdájához, hol igen méltányos áron, esimes tiszta kivitelű nyomatványokat készítenk. Nyomdánk olyan modernül van berendezve, ahol bármily igényeket is ki tudunk elégíteni. Készítenk névjegyeket, levélpapírokat, borítékokat, számlákat, gyászjelentéseket, bármilyen kereskedelmi és ipari nyomatványokat, könyveket, műveket a leggyorsabbá a legdizsoszabbig. Kérjük szükségiet esetén hemánk bizalommal fordulni.

Apróságok Tolstoj életéből.

★

Tolstoj, aki valósággal rajongott a szegény népért, egy izben meghallotta, hogy Oroszország egyik távoli vidékén inség győzri a lakosságot. Épen uj regényét írta s a munkával nagyon sietett, hogy a kitűzött időre elkészülhesen vele. De az említett inség hírére azonnal félbeszakította az írást s a legzordabb időben utnak indult az inséges nép közé. Ott azután éjjel-nappal dolgozott, agitált, míg a gazdagabb polgárok szívet meglágyította s körülbelül kétszáz népkonyhát létesített. Egy izben pedig egy szegény parasztasszony kereste őt fel valami kérvény megírása végett s elmondotta egyuttal, hogy férje hirtelen meghalt s most már senkije sincs, aki a termést behordaná a szántóföldről. Tolstoj nyomban megírta a kérvényt, azután azt mondotta a szegény asszonynak:

— Ha nincs senkid, akivel a termést haza-hordhatnád földesekédre, itt vagyok én, majd segíték én neked.

Csakugyan szavának állt s fájós lábával utnak indult az özvegy szántóföldre s nagy buzgalommal segítette a termés begyűjtésén. Neje orvost küldött utána, ki még idejében rábírta a nagy emberbarátot, hogy térjen vissza és phentesse fájós lábát, mert egy napi késedelem is nagy veszedelmet hozhatna rá.

Néhány év előtt, rekkenő hőségben egy paraszt érkezett Jasnaja-Pojanába és a ház urával akart beszélni.

— Kicsoda ön és mivel szolgálhatok? — kérdezte Tolstoj gróf a fáradt vándort.

A paraszt megmondta a nevét és irodalmi kísérleteit adta át, hogy Tolstoj megbírálja.

— Micsoda parasztember maga, — kérdezte nyersen Tolstoj, — ha ilyenkor júliusban, a leg nagyobb munka idején otthagya faluját és ezer verszinyire oszavrog irodalmi ügyekben? Aztán maga egészen városiasan van öltözködve.

Mikor a paraszt szabadkozni akart, Tolstoj ekként folytatta:

— Jó, jó. Átnézem kéziratát. Remélem, nem haragszik, ha ítéletem kedvezőtlen lesz. Egy óra múlva jöjjön vissza!

A paraszt elténfergett az óriás parkban és egy óra múlva roskató szívvel jelent meg a gróf előtt.

— Elolvassan munkáit — mondá Tolstoj — általában okosan vannak megírva. Kitűnőek a leírások. Irigylem ön: a "parasztvilág ismeretért". Hősei pompásan beszélnek. Tanácsalom, ne hagyja abba az irodalmi munkásságot.

Az ítélet által fölbátorított paraszt fölhasználta a kedvező alkalmat és kérte Tolstoj protekcióját valami állás elnyerésére Moszkvában.

— Téved, — felelt Tolstoj — menjen csak vissza, haza, falujába, megszokott környezetébe, — Moszkvában tönkremenne. A hely, ahol felnőtt, majd ellátja gondolatokkal és tárgygyal.

A paraszt követte a tanácsot, még ma is él falujában, mivel a földjét télen is.

Neve egész Oroszországban ismeretes. Szjeveroff volt.

A „Műveltség gyümölcse“ című drámának premiérje után felkereste Tolstojt egy ismert moszkvai kereskedő, aki írónak tartotta magát, mert hát a művészet iránt való szeretetből színházi kritikákat írt valami znglaposkába; eljött, hogy elmondja véleményét és ítéletét a „kedves kollégának“.

Tolstoj nagyon szívesen fogadta a kereskedőt, ami ezt a szöszátyár embert annyira felbátorította,

hogy vagy két óra hosszat egyfolytában beszélt, anélkül, hogy Tolstojt csak egyszer is szóhoz engedte volna jutni.

Végre sikerült Tolstojnak egy kedvező pillanatot megragadni, amikor a látogató kifújta az orrát — és a következő udvaris kérdést kockáztatta meg:

— Engedelmet, nem tartóztatom fel önt? Hiszen, mint mondja, ön is író és akkor az ideje nemcsak az ön, hanem az olvasó is.

— Oh, kérem, Leo Nikolajevics, szabad ember vagyok. Csak akkor írok, amikor nekem tesszik. Nem dolgozom hitvány anyagi okokból. Csak passzióból. Épen úgy, mint ön.

— Igen, igen — szolt közbe Tolstoj — de azért mégis irigylésre méltó.

— Ugyan miért? Hát, kedves gróf, ön nem tehet így?

— Legalább e pillanatban nem. Lássa, ha valami unatná, például az én társalgásom, akkor ön fogná a kalapját és magát és hazamenne. De én nem mehetek el.

— Miért? — kérdezte most már kissé bizonytalanul a kolléga.

— Mert otthon vagyok és kissé kényelmetlen lenne, ha a magamházát itt kellene hagyni.

Est már megértette a műbíráló ur és távozott.

EGYESÜLETI ÉLET.

Szegény gyermekek felruházása.

(Az aradi izr. jótékony nőegylet közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Ma délután fél 3 órakor tartotta az aradi izraelita jótékony-nőegylet rendez évi közgyűlést a tagoknak nagy érdeklődése mellett. A közgyűlést végvári Neuman Fürst Mária elnök-nő vezette. Lendülettel megnyitó beszéde után üdvözölte dr. Hudetz Ferenoné ur. t, a legfelsőbb helyről ért kitüntetésé alkalmából. A közgyűlés zajos ovációval fogadta az elnöki megnyitót és melegen üdvözölte a kitüntetett ur. t.

A gyűlésnek első tárgya a szegény gyermekek felruházása volt. Vágvölgyi Lajos dr. főorvos nagy hatású beszédében méltatta az egyesületnek ama tényét, hogy 65 szegény tanulót meleg ruhával lát el. Felemelő kép volt látni a meghatottságot és azt a nagy örömet, amelyet a szűkös kis ruhácskákba öltöztetett gyermekek ártatlan szeméi sugáztak elő, midőn tekintetük az emberbaráti szeretetből nekik juttatott meleg igéző ruhácskákra esett. A nagyszámú közönség is mélyen átérezte a pillanat derijét és szerető melegséggel vette körül a kicsinyeket és szívből ünnepelte az egyesületnek kitűnő és fáradhatatlan buzgalmu vesztőségét.

A naprend második pontja az egyesület 1909. évi igazgatásáról szóló jelentés volt. Kiemelt a jelentés, hogy az egyesület az elmúlt esztendőben 9821 koronát fordított jótékony célokra. Az alaptőke 117,596 korona volt és szaporodott Spitzer Ignác hagyományából 5000 koronával, Leopold Zsigmondnak bold. anyja szül. Brüll Emma emlékére tett alapítványából 500 koronával, külföldről 316 korona 18 fillérrel s így az év sártával 118,392 koronát tesz ki.

A népkonyha jelentéséből kiemelkedik, hogy ezen intézmény a múlt télen 25720 ebédet esztott ki s ezek között 17386 egyéneknek díjmentesen. Ezen intézménynek összes vagyona 51047 korona 27 fillér. A közgyűlés beneső kegyelettel vette tudomásul, hogy bold. Haas Béla a nőegyletnek 20 000, a népkonyhának 10 000 koronát hagyományozott. Osztatlan rokonérzéssel vett tudomást a közgyűlés arról a gyászbeszétről, amely az egyesületet egyik legrégebbi tagjának s választmányja odsadó munkatársának, özv. Bing Bernátnénak elhalálora. ával érta.

Kiváló bőr- és Hármasos gyógyterápia

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, hólyaggyulladás, cukorbetegségnél, vörhenyénél és haragos bántalmaknál kitűnő hatás.

Továbbesetes veseműködés javítására.

Kapható ártárvendégekben és gyógyműhelyekben.

SCHULTES ÁGOST

Magyar-Lipóti Szentor-darab-
villás, Budapest, Erzsébet-
tér 2.

A való érdemeket jutalmazta az egyesület ak... emidőben az elhunytak emlékére jegyzőkönyvében megörökítette.

Majd a jövő évi költségvetésnek a megállapítására került a sor. Elküldött: rondes segélyezésekre 7000 K., rendkívüli segélyezésekre 2000 K., a szegény tanulók felruházására 1500 K.

A számvizsgáló bizottságba Wallfisch Ármín elnöklété alatt Fodor Gyula és Tenner József választották meg. A jegyzőkönyv hitelesítésére Böhm Gézáné és Funkelstein Józsefné küldtek ki.

(*) A Társadalomtudományi Társaság aradi fiókjá holnap, szerdán d. u. 6 órakor a kereskedelmi iskolában tartja második felolvasó ülését, melynek tárgya „Az élőlények fejlődése az emberig.”

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki tudósítóinkat és olvasóinkat tisztelettel kérjük, hogy a naptár számára közséjük címtárát a legelőbbben beküldeni sziveskedjenek.

A. É. Az egyik megírt elkészült. A másikat nem tudjuk megírni. Régi előfizető. Osztr. vörös kereszt egyesület sorsjegye nem nyert.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az arad-nagykikindai vasút megnyitása. Holnap nyílik meg az arad-nagykikindai vasútvonal arad perjámesi része. A vonalnak holnap délelőtt lesz a műtanrendősi bejárása.

Ujaradi gabonavásár.

Az időjárás téliesre fordult. Ma havazott is, meglehetősen hideg van. A mezőgazdasági állapotra az idő kedvezőtlen, mert a vetések a hirtelen fagy elővédtelenül állanak.

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendőek.

Budapesti aru- és értéktőzsde.

Table with columns for goods (Buza, Rozs, Tengeri, Zab), dates, and prices. Includes sub-section for 'Távirati tudósítás' and 'Budapest, november 22.'

A Temesvári Lloyd-Társulat

Table listing prices for various goods like Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Tengeri (ul) with prices per 75 kg.

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Table listing various financial instruments and their prices, including Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, etc.

Felölös szerkesztő: BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1910. évi november hó 23-án: C. bérlet. A házi tücsök. Opera 3 szakaszban. Szövegét Dickens elbeszélése után írta: M. Willner.

SZEMÉLYEK:

Table listing names of performers: John, portás; Ladiszlay J.; Plummer; Cseh Ferenc; etc.

Közdete este 7 óra fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház. (Báró Simonyi-uas 1. szám, Szabadság-tér mellett.) Műsor 1910. nov. 23-án, szerda: 1. Virágtanulmány. Színes látványosság.

Advertisement for 'SZÉKELY-SELTERS' with text 'AZ EMÉSZTÉST ELŐSEGÍTI AZ ÉTVÁGYAT FOKOZZA.' and details about agents in Arad.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszékben 1910. évi 8098. számú végzése következtében Dr. Német János ügyvéd által képviselt Pavlovics Konstantin javára 504 kor. s jár. erejéig 1910. évi május hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1450 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: malomberendezések, olajmotor, gőzcséplő, automobil nyilvános árverésen eladtnak.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő. Arad, Batthyány-u. 13. Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajliszta, duggyökéretű bor és csemegefajta szőlőoltvány ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökerez. Riparia Portális szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Következő
ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Malonyai Dezső: Az öreg méltósága, Lörcinczy György: A verdibáli nász, Guthi Soma: A kormánybiztos, Bársony I.: A boszorkány, Herczeg F.: A fehér páva, Szomaházy I.: Hellerné, Havas Iván: A császár obestere, Egy önkéntes naplója II. rész: Az üteg, Pemberton: Fehér falak, Falk Zs: Repülünk, Pröhle V.: Napkeletről, Zsoldos D.: Highlife: Nők a kultúrában, Tonelli Sándor: Angolok és amerikaiak, Caine Hall: A vörös Jázon, Műveltség könyvtára VII: Az ó- és középkor története, Gréville H.: A milliárdos, Grath H. M.: A szerelem bolondja, Erdős Renée: Norina, A Holnap új versei, Glyn Elinor: A szirteken túl, Gydings Franklin Henry: A szociológia elvei, Merriman Seton Henry: A bársonykeztű, Jánessy Aladár: Emlékiratai, Igazság a Harvarda pörben, Herczeg F.: Szelek szárnyán.

Németben: Carla Eden: Die Goldene Brücke, Willinger H.: Mutter und Tochter, Skowronnek R.: Schweigen im Walde, Schlicht Freiherr: Leutnant flirt, Höcker P. O.: Dodí, Lagerlöf S.: Jerusalem, Hoffenthal H.: Lori Graff, Manteuffel U.: Erneste, Brachvogel Carry: Der Kampf um den Mann, Berkow Karl: Frauenliebe, Champol: Schwester Alexandrine, Geijerstam G. Das ewige Rätsel, Eschstruth N.: Die Rogenmuhme, Ganghofer L.: Der laufende Berg, Der Unfried, Edelweisskönig, Schloss Hubertus, Westmark H.: Der Sieg des Lebens, Ballestrem A.: Ihre Majestät, Lee Jennette: Onkel William, Gersdorf A.: Das Paradies der Erde, Stratz Rudolf: Die Faust des Riesen, Hart Hans: Liebesmusik, Heimbürg: Der Stärkere, Strindberg: Schwarze Fahnen.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 20 fillér vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A vidéki bérlok is a leggyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fill.

Legujabbak: Sas Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a Grün!?, Nicholson: Nagysád ne siessen... Wollner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história, Gerő: Nóta a Zsusziról, Fráter: Ha meghalok, Huzzad cigány, Tellmann: Tücsök dalok, Granichstaeden: Mein Mann war eine Woche in Paris, Monckton: Zülleni, zülleni, Zerkovitz: Bukj el szoknya, Grosz Alfréd: A gázlámpa hogyan kigyuladt, Szirmay: Oh borzalom, A mama alszik, A rapport, Zerkovitz: A kávéház márványasztalánál... Szirmai: Fakir, Keverem, kavarom... Zerkovitz: Pán szerelme, Jó parthie a Grüner Marcsa, Szájad, Weiner: Nem szabad! Erbé: Ha majd a levelek lehullanak.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

381

könyv-, zenemű és papír-kereskedése Aradon

UJ ÜZLET ARADON.

November elsején Andrassy-tér 20. szám alatt a Kősponti szálloda mellett

Ékszerész és órászületet

nyitottam.

Dus raktárt tartok: drágakő, arany és ezüst ékszerekben, arany ezüst és acél óra különlegességekben, továbbá ezüst és prima china ezüst tárgyakban, úgy hogy a legkényesebb ízlésnek is teljes mértékben megfelelhettek.

JAVITÓMÜHELYEMBEN

mindennemű szakbavágó munkák, óra és ékszerjavítás, továbbá átalakítások a legnagyobb szakavatottsággal jó jótállás mellett végeztek. Mint üzletembernek és iparosnak elveim: 4135

Szoliditás, olcsóság és megbízhatóság

úgy árák mint a végzett munka tekintetében, a miről remélhetőleg módomban lesz meggyőzni a tisztelt közönséget. — Tisztelettel

FELLNER SAMU,

órász és ékszerész.

V. 1817/18—1909. sz.-hoz.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósnak 1909. évi, a fenti sz. végzése következtében Tribuna nyomda-intézet Nichin és Társa cég javára 45 korona tökekövetelés, ennek 1909. évi július hó 5 napjától járó 5% kamatai, 1/2 váltódíj és eddig 29 koronában megállapított költségek erejéig lefoglalt és 908 koronára becsült üzleti berendezések és szörmeárúk Aradon, Deák Ferenc-utca 11—12. számú házban 1910 évi november hó 25. napjának délután 3 órakor nyilvános árverésen legtöbbet ígéro vevőnek elfognak adatni.

Ezen árverés Deutsch H. és fia Zsigmond és Bernát cég javára 550 korona tőke és jár., Dr. Demján Aurél javára 98 korona tőke és jár., Wodiáner F. és Fiai javára 180 korona tőke és jár., Eisener Oszkár budapesti cég javára 95 korona 85 fillér tőke és jár., a berlini Viktóri ált. biztosító r. t. javára 75 korona 90 fillér tőke és jár., Friedlander Herman javára 85 korona 50 fillér és Katz H. Ernő javára 301 korona 90 fillér tőke és jár. iránt is elrendeltetik.

Arad, 1910. évi novemuer hó 11.

Najmányi Béla,
kir. bír. végrehajtó

4306

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes izü **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejü szer kitünő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek esettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitünő amerikai

gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

PRO HIRDETESEK.

Jzr. állami tisztviselő

26 éves, 8000 korona magánvagyonnal, nősülni óhajt megfelelő hozománnyal. Levelet „Nem dohányzom” jellegével kiadoba kérek. 4310

Két vegyeskereskedés szakmabeli jobb segédet és egy tanulókereskedő azonnali belépésre. Ugyanott egy üzletberendezés e la d ó. Hirschmann Márk, Soborsin. 4267

English

lessons given in grammar and conversation, to children and adults, by a born English Lady. Apply Kerpel Izsó 4302

Ügyes varrónő

elvállal felső ruha és fehérenemű készítését. Cim: Kiss Ernő-utca 12. szám. 4305

Intarsia

festésre és égetésre új genrei fadiszmúruk összes kellékekkel megérkeztek. Bájos új díszítések megtekintésére érdeklődőket szívesen látja vétel kötelezettsége nélkül. Krausz Paulin, Színházépület. Telefon 511. 511

2 nagy szoba

és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Lázár Vilmos-utca 2. sz. 4309

Ügyes női akvizitőr

új folyóirat terjesztésére, magas jutalékkal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 4311

Nőtlen raktáros.

Valamely gazdaságban használható mesterséghez értő nőtlen raktáros kerestetik gazdaságba, azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 4000

A cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Egy rőfös üzlet

2 kirakattal az utcára berukkolás miatt feloszlik. A helyiség kiadó. Bővebbet Negele Józsefnél, Gurahonc. 4272

Egy igen szép, tágas

különbejárattal butorozott szoba, esetleg teljes ellátással József-főherceg-út 1. I. em. a városházával szemben kiadó. Bővebbet a ház-mesternél. 4282

Aki a Révai Nagy Lexikonát megvenni óhajtja, attól átveszem a már elavult Pallas Lexikont. A Révai Lexikont részletfizetésre is szállítom. — Veszek legmagasabb árban egész könyvtárakat és hangjegyeket, 90,000 kötetes kölcsonkönyvtár és 30,000 kötetes zeneműkölcsonzó intézet. Üzleti könyvek gyári raktára. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 525

Egy varrógép-mechanikus

azonnal felvétetik. Singer és Társa, Forray-u. 4297

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg vignettkapok kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. 671

Szalkai Arminné

himző és fehéreneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérenemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetetnek.

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dolgozni úgy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelamelés nélkül.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 8435

Megnyilt

a nyiregyházi 4286

Krumplicsarnok

legolcsóbb mint bárhol kapható kicsinyben és nagyban:

Spilmann Albertnél

ARADON

Karolina u. 8. szám.

Gábor András és Társa

Telefon 790. sz. Telefon 790. sz.

Értesíti a tisztelt közönséget, hogy szén szükségletét a Lovardautcai raktárból szerezze be, hol is a legjutányosabb árban aradi légszeszgyári kokszot vehet.

1 métermázsas első rendű légszeszgyári koksz, házhoz szállítva 4 koronára 30 fillér. — Nagyobb vételnél engedményt teszünk. 4104

391—1910. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíróságnak 1910. évi Sp. XIV. 954/3. számú végzése következtében Dr. Kelemen Lajos ügyvéd által képviselt Strabencz Testvérek cég javára 42 kor. 25 f. s jár. erejéig 1910. évi október hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 794 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 darab varrógép, 1 vetőgép és egyéb bolti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíróság 1910. évi V. 289/1. számú végzése folytán 42 kor. 25 f. tőkekövetelés, ennek 1910. évi augusztus hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 46 kor. 78 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Szemlakon, végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1910. évi november hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécska, 1910. évi november hó 15. napján.

Szabó Imre.

4304 kir. bir. végrehajtó.

A silingyiai fogyasztási szövetkezethez december 1-re fűszerkereskedésben jártas román nyelvet is beszélő üzletvezetőt keresünk.

Alkalmi vótelek

és eladások ékszer tárgyokban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész Weitzer János-utca, Micaorta-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és Brill (tűz) tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereleltetnek TELEFON 438. TELEFON 438.

Geiger Gyula fiai

Délmagyarország legnagyobb csipkeáruházának fiókja.

Asztalos Sándor-utcában (a volt Vácz-féle üzletben) folyó évi november hó 5-én megnyilt s a következő áruk kerülnek eladásra.

Kizárólag csak parti áruk.

Minden 8 napban új áru, kizárólag jobb minőségű áruk.

10.000 mtr. férfi és női ruha szövet 75 krtól feljebb, 50.000 mtr. csipke 1 krtól feljebb, 5.000 drb. férfi ing R. R. schiffonból 90 krtól feljebb, 5.000 drb. női ing és korsetták 90 krtól feljebb. Óriási parti schiffon vég 4 ftről feljebb, 5.000 drb. blousok 1.50 ftről feljebb, 5.000 drb. selyem blous 3 ftről feljebb, 5.000 drb. clot alj és lüszter alj 1.50-től feljebb, 1.000 tucat zsebkendő 90 krtól feljebb, 1.000 tucat férfi galér drbja 7 krtól feljebb, 500 tucat kézelő színes és fehér, öt-rétű, 15 kr. párja, 5.000 pár női és férfi glassé keztyű 50 krtól feljebb stb. stb. ide nem sorolt áruk. 4141

Óriási választék csipkében és csipkeszövetekben. Mindenkinek elmulaszthatatlan alkalom.